

РЕСПУБЛИКА
ТАТАРСТАН

ТАТАРСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫ

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ
КОМИТЕТ САБИНСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА

САБА МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫНЫҢ БАШКАРМА
КОМИТЕТЫ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

КАРАР

10.11.2020

1535-п

“2021 - 2025 елларга Татарстан Республикасы Саба муниципаль районьнда яшьләр сәясәтен, физик культураны һәм спортны үстерү” муниципаль программасын раслау турында

Татарстан Республикасы Саба муниципаль районьнда физик культура, спорт, яшьләр сәясәте өлкәсендә дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыру максатларында, Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Башкарма комитеты,

КАРАР БИРӨ:

1. “2021 - 2025 елларга Татарстан Республикасы Саба муниципаль районьнда яшьләр сәясәтен, физик культураны һәм спортны үстерү” муниципаль программасын (алга таба - Программа) расларга.

2. Әлеге карарны “Интернет” мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Татарстан Республикасының хокукый мәгълүматлар турындагы <http://pravo.tatarstan.ru> рәсми порталында һәм Саба муниципаль районьның <http://saby.tatarstan.ru> рәсми сайтында бастырын чыгарырга.

3. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны Саба муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге начальнигы И.Р. Гариповка йөкләргә.

Житәкче

М.Р. Ишниязов

Татарстан Республикасы
 Саба муниципаль районы
 Башкарма комитетының
 2020 елның 10 ноябрәдәге
 1535-п номерлы карары белән
 РАСЛАНГАН

**“2021 - 2025 елларга Татарстан Республикасы Саба муниципаль
 районында яшьләр сәясәтен, физик культураны һәм спортны үстерү”
 муниципаль программасы**

Программа паспорты

Программаның исеме	“2021 - 2025 елларга Татарстан Республикасы Саба муниципаль районында яшьләр сәясәтен, физик культураны һәм спортны үстерү” муниципаль программасы (алга таба - Программа)
Программаны төп эшләрчеләр	Саба муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләрчеләр һәм спорт бүлгеге
Программаның максаты	Татарстан Республикасы Саба муниципаль районында яшьләр сәясәтен, физик культураны һәм спортны үстерү буенча дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыру
Программаның бурычлары	<ol style="list-style-type: none"> 1. Массакүләм физик культураны һәм спортны үстерү, Саба муниципаль районы халкының сәләмәтлеген ныгыту. 2. Яшьләрнең социаль үсеш белән идарә итү, районның конкурентлык сәләтен ныгытуда аның ижади потенциалыннан файдалану, яшь буышының тормыш сыйфатын яхшырту очен оптималь шартларны тәмин итү. 3. Спорт өлкәсендә дәүләт яшьләр сәясәтен һәм дәүләт сәясәтен камилләштерү.
Программаны гамәлгә ашыру сроклары	2021 - 2025 еллар.
Ярдәмчеләр программалар исемлеген	<ol style="list-style-type: none"> 1. “2021-2025 елларга физик культураны һәм спортны үстерү” (1 нче кушылта); 2. “2021-2025 елларга балаларның һәм яшьләрнең ялыш, аларны савыктыруны һәм мәшгульлеген оештыру” (2 нче кушылта); 3. “2021-2025 елларга Саба муниципаль районының авыл яшьләрчеләр” (3 нче кушылта); 4. “2021-2025 елларга Саба муниципаль районында яшьләр сәясәтен үстерү” (4 нче кушылта); 5. “2021-2025 елларга Татарстан Республикасы Саба муниципаль районында яшьләр сәясәтен, физик культураны һәм спортны үстерү муниципаль программасы кысаларында “Социаль һәм инженерлык инфраструктурасына бюджет инвестицияләрчеләр һәм капитал ремонт” (5 нче кушылта).
Программаны	2021-2025 елларда Программаны ТР Саба муниципаль районы

<p>финанслау күлэмнәренен еллар һәм чыганаclar буенча бүленеше</p>	<p>бюджеты хисабына финанслауның гомуми күләме 748 665,500 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән: 2021 ел - 154 798,600 мең сум; 2022 ел - 155 787,400 мең сум; 2023 ел - 146 026,500 мең сум; 2024 ел - 146 026,500 мең сум; 2025 ел - 146 026,500 мең сум.</p> <p>Программаны финанслау күлэмнәре фаразлану характерына ия һәм Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Советының чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына)Саба муниципаль районы бюджеты турындагы карары нигезендә төгәлләштереләчәк.</p>
<p>Программаның максатларын һәм бурычларын гамәлгә ашыруның көтелә торган ахыргы нәтижеләре</p>	<p>Программа чараларын гамәлгә ашыру 2025 елга түбәндәгеләрне арттырырга мөмкинлек бирәчәк: Физкультура һәм спорт өлкәсендә: халыкның гомуми санында физик культура һәм спорт белән даими шөгыйльләнүче халыкның өлешен 59,2 процентка кадәр; халыкның спорт корылмалары белән тәэмин ителешен Татарстан Республикасының социаль-икътисадыый үсеш программасында билгеләнгән дәрәжәгә житкерергә; физик культура һәм спорт белән даими шөгыйльләнүче сәламәтлеге ягыннан мөмкинлекләре чикләнгән затларның һәм инвалидларның әлеге категория халкының гомуми санында 7 процентка кадәр өлеше; яшьләр сәясәте өлкәсендә: 7-30 яшьлек гражданнырның гомуми санында, оешкан ял формалары белән балалар һәм яшьләр саны 16 процентка кадәр; даими нигездә яшьләр сәясәте учреждениеләренә йөрүче яшьләр саны арту.</p>

1. Программаны гамәлгә ашыру өлкәсенә характеристика, күрсәтелгән өлкәдәге төп проблемаларны тасвирлау һәм аның үсеш фаразы

Әлеге Программа, Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 2009 елның 7 августындагы 1101-р күрсәтмәсе ; “Россия Федерациясендә инвалидларны социаль яклау турында” 1995 елның 24 ноябрәндәге 181-ФЗ номерлы Федераль закон; “Физик культура һәм спорт турында” 2008 елның 8 октябрәндәге 99-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы; “2013 - 2017 елларга балалар мәнфәгатләрәндәге гамәлләрнең республика стратегиясе турында” 2013 елның 11 февралендәге 90 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары; Россия Федерациясе Президентының балалар сәламәтләндрү ялын оештыру мәсьәләләре буенча 2012 елның 24 августындагы 34547-Пр номерлы йөкләмәләре һәм балалар ялын оештыру буенча региональ программаларны эшләрү мәсьәләсе буенча 2012 елның 20 августындагы Пр-2215 номерлы йөкләмәләр исемлеге нигезендә, Россия Федерациясендә 2020 елга кадәрге чорга физик культура һәм спортны үстерү стратегиясен исәпкә алыш эшләнгән.

Программа сәламәт яшәрү рәвешен формалаштыруга, сәламәтлекне ныгытуга, халыкның барлык яшь төркемнәренен физик активлыгын һәм эзерлеген күтәрүгә, тулы канлы ял һәм сәламәт ял итү өчен шартлар тудыруга, республика, Россия һәм халыкара

спорт ярышларында Саба районы спортчыларының спорт резервын һәм уңышлы чыгышларын эзерләүгә юнәлтелгән чараларны үтәүне күздә тотта.

Программаны гамәлгә ашыру Саба муниципаль районының һәм граждан жәмгыятеңең социаль-икътисадый үсеш стратегик ресурсы буларак, Татарстанның яшь буынының интеллектуаль һәм физик үсеше, гражданлык позициясен формалаштыру, әхлакый тотрыклылык, социаль активлык, мөстәкыйльлек һәм икътисадый мөстәкыйльлеге өчен шартлар тудыруга юнәлтелгән. Программаны тормышка ашыру шулай ук балалар һәм яшьләр ижтимагый берләшмәләре үсешен тәмин итүгә юнәлдерелгән, аларның эшчәнлеге балалар, яшүсмерләр һәм яшьләрнең рухи-әхлакый культурасын һәм гражданлык активлыгын формалаштыруга ярдәм итә.

2. Программаны гамәлгә ашыруның төп максатлары һәм бурычлары, сроклары һәм этаплары

Программаның максаты Татарстан Республикасы Саба муниципаль районында дәүләт яшьләр сәясәтен һәм физик культура һәм спорт өлкәсендә дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыру.

Куелган максатка ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итү күздә тотыла:

массакуләм физик культураны һәм спортны үстерү, халыкның сәламәтлеген ныгыту, Татарстанның спорт имиджын ныгыту;

яшьләрнең социаль үсеше белән идарә итү, республиканың конкурентлык сәләтен көчәйтүдә аның ижади потенциалынан файдалану, яшь буының тормыш сыйфатын яхшырту өчен уңай шартларны тәмин итү;

спорт өлкәсендә дәүләт яшьләр сәясәтен һәм дәүләт сәясәтен камилләштерү.

1. Массакуләм физик культураны һәм спортны үстерү, Саба муниципаль районы халыкның сәламәтлеген ныгыту.

2. Яшьләрнең социаль үсеше белән идарә итү, районның конкурентлык сәләтен ныгытуда аның ижади потенциалынан файдалану, яшь буының тормыш сыйфатын яхшырту өчен оптималь шартларны тәмин итү.

3. Спорт өлкәсендә дәүләт яшьләр сәясәтен һәм дәүләт сәясәтен камилләштерү.

Программа чараларын гамәлгә ашыру 2025 елга түбәндәгеләрне арттырырга мөмкинлек бирәчәк:

Физкультура һәм спорт өлкәсендә:

халыкның гомуми санында физик культура һәм спорт белән даими шөгыйльләнүче халыкның өлеше 59,2 процентка кадәр;

халыкның спорт корымалары белән тәмин ителешен Татарстан Республикасының социаль-икътисадый үсеш программасында билгеләнгән дәрәжәгә житкерергә;

физик культура һәм спорт белән даими шөгыйльләнүче сәламәтлеге ягыннан мөмкинлекләре чикләнгән затларның һәм инвалидларның әлеге категория халыкның гомуми санында 7 процентка кадәр өлеше;

яшьләр сәясәте өлкәсендә:

7-30 яшьлек гражданның гомуми санында, оешкан ял формалары белән балалар һәм яшьләр саны 16 процентка кадәр;

даими нигездә яшьләр сәясәте учреждениеләренә йөрүче яшьләр саны арту.

3. Программаны ресурслар белән тәмин итү

2021-2025 елларда Программаны ТР Саба муниципаль районы бюджеты хисабына финанслауның гомуми күләме 748 665,500 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән:

2021 ел - 154 798,600 мең сум;

2022 ел - 155 787,400 мең сум;

2023 ел - 146 026,500 мең сум;

2024 ел - 146 026,500 мең сум;

2025 ел - 146 026,500 мең сум.

Программаны финанслау күләмнәре фаразлану характерына ия һәм Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Советының чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына)Саба муниципаль районы бюджеты турындагы карары нигезендә төгәлләштереләчәк.

4. Программаны гамәлгә ашыруның көтелгән нәтижеләре

Программаны гамәлгә ашыруның социаль нәтижәсе:

Физкультура һәм спорт өлкәсендә:

спорт инфраструктурасының тотрыклы үсешенә һәм нәтижелелеген арттыру;

халыкта, бигрәк тә балаларда, яшүсмерләрдә һәм яшьләрдә, физик культура һәм спорт белән даими шөгыльләнүдә кызыксыну һәм ихтыяж булдыру, сәламәт яшәү рәвешен күнекмәләрен формалаштыру, физик культура, спорт һәм сәламәт яшәү рәвешен өлкәсендә белемлек дәрәжәсен күтәрү;

гражданның, аларның социаль хәленә бәйсез рәвештә, физик культура һәм спорт белән шөгыльләнү өчен тигез шартлар тудыру;

физик культура һәм спорт ярдәмендә яшьләр арасында наркоманияне, алкоголизмны, тәмәке тартуны һәм хокук бозуларны профилактикалауның нәтижәле системасын булдыру;

Россия, халыкара ярышларда һәм олимпия уеннарында район спортчыларының югары нәтижеләргә ирешү өчен нәтижәле система һәм шартлар тудыру;

милли төрләрен дә кертәп, төрле спорт төрләрен популярлаштыру һәм үстерү;

олимпия спорт төрләрен үстерү һәм Татарстан Республикасы һәм Россия җыелма командаларына спорт резервын эзәрләү;

Паралимпия, сурдлимпия спорт төрләрен үстерү һәм сәламәтлекләре ягыннан физик мөмкинлекләре чикләнгән кешеләргә физик культура, спорт белән шөгыльләнү өчен шартлар тудыру:

яшьләр сәясәте өлкәсендә:

яшьләрнең тормыш сыйфатын яхшырту, яшь кешеләрнең керем дәрәжәсен күтәрү;

үз торақ шартларын яхшырткан гаиләләр санын арттыру, районда демографик вазгыятьне яхшырту;

яшь буынның социаль хәле дәрәжәсен күтәрү;

яшьләр арасында сәламәт яшәү рәвешен тотрыклы формалаштыру;

яшьләр арасында хокук бозу, наркотикларга бәйлелек, эчкечелек, тәмәке тарту дәрәжәсенең кимүе;

яшьләрнең районның социаль-иқтисадый, иқтимагый-сәси һәм социаль-мәдәни үсешенә керткән өлешен арттыру;

патриотик, сәси һәм гражданнык активлыгы, яшьләрнең житлеккәнлеген дәрәжәсен күтәрү;

социаль әһәмиятле программаларда һәм проектларда катнашкан яшьләр санын арттыру;

яшьләрнең хезмәт, эшқуарлык, ижади активлыгын арттыру;

яшьләрнең үз-үзен оештыру һәм үзидарә дәрәжәсен күтәрү.

“2021 - 2025 елларга Саба муниципаль районында яшьләр сәясәтен, физик культураны һәм спортны үстерү” муниципаль программасына 1 нче кушымта

**1 Ярдәмче программа
“2021-2025 елларга физик культураны һәм спортны үстерү”**

1 Ярдәмче программа паспорты

1 Ярдәмче программа исеме - 1	“2021-2025 елларга физик культураны һәм спортны үстерү” муниципаль Ярдәмче программасы (алга таба - 1 Ярдәмче программа)
1 Ярдәмче программаның төп эшләүче	Саба муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге
1 Ярдәмче программаның максатлары	<ol style="list-style-type: none"> 1. Физик культура һәм спорт өлкәсендә дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыру. 2. Физик культура һәм спорт белән шөгыйльләндүдә халыкның агымдагы ихтыяжларын канәгәтләндерү һәм яңаларын булдыру. 3. Сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру. 4. Саба муниципаль районының барлык халык тарафыннан сәламәт яшәү рәвешен алын бару өчен шартлар тудыру
1 Ярдәмче программаның бурычлары	<ol style="list-style-type: none"> 1. Саба муниципаль районы халык белән физик культураны һәм спортны үстерүнең норматив хокукый базасын камилләштерү. 2. Физкультура һәм спорт өлкәсендә объектларны исәпкә алуның һәм алардан файдалануның нәтижәле системасын булдыру. 3. Физкультура-спорт эшчәнлеген финанс, матди-техник һәм кадрлар белән тәмин итү механизмнарыш камилләштерү. 4. Физкультура-спорт эшчәнлеген оештыруның яңа формаларыш керту. 5. Иجتимагый физкультура-спорт оешмаларына дәүләт ярдәме күрсәтү. 6. Заманча спорт-савыктыру комплексларын, махсулаштырылган спорт корылмаларыш төзү. 7. Яшәү, уку, хезмәт эшчәнлеген урыннарында халыкның төрле категорияләренә физик культура, спорт белән шөгыйльләндү өчен уңайлы шартлар тудыру. 8. Спортның төп төрләрен үстерү. 9. Спорт резервын һәм югары класслы спортчыларны әзерләү. 10. Югары квалификацияле физкультура һәм спорт белгечләре әзерләүдә ярдәм итү. 11. Физик активлыкны һәм сәламәт яшәү рәвешен системалы пропагандалауны оештыру
1 Ярдәмче	2021-2025 еллар.

программаны гамәлгә ашыру сроклары	
1 Ярдәмче программаны финанслау күләмнәренең еллар һәм чыганаclar буенча бүленеше	<p>2021-2025 елларда 1 Ярдәмче программаны ТР Саба муниципаль районы бюджеты хисабына финанслауның гомуми күләме - 637 121,100 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән:</p> <p>2021 ел - 132 733,000 мең сум; 2022 ел - 133 448,000 мең сум; 2023 ел - 123 646,700 мең сум; 2024 ел - 123 646,700 мең сум; 2025 ел - 123 646,700 мең сум.</p> <p>1 Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре фаразлану характерына ия һәм Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Советының чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына)Саба муниципаль районы бюджеты турындагы карары нигезендә төгәлләштереләчәк.</p>
1 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның көтелгән соңгы нәтижеләре	<p>1 Ярдәмче программаны тормышка ашыру нәтижәсендә 2025 елга түбәндәгеләр планлаштырыла:</p> <p>системалы рәвештә физик культура һәм спорт белән шөгьльләнүче Саба муниципаль районы халкының өлешен 59,2 процентка кадәр җиткерергә;</p> <p>халыкның спорт корымналары белән тәмин ителешен Татарстан Республикасының социаль-икътисады үсеш программасында билгеләнгән дәрәжәгә җиткерергә;</p> <p>халыкка түләүле физкультура-спорт хезмәт күрсәтүләренең күләмен арттырырга һәм сыйфатын күтәрергә;</p> <p>гражданнарның авырулар дәрәжәсен киметергә, хәрби хезмәткә чакырылуга кадәрге һәм чакырылу яшендәге егетләренең физик әзерлеген яхшыртуга;</p> <p>бөтенроссия һәм халыкара ярышларда чыгыш ясаучы һәм спорт төрләре буенча Россия Федерациясе җыелма командасы әгъзалары булган Саба муниципаль районы спортчылары санын арттырырга;</p> <p>мөмкинлекләре чикләнгән кешеләрне физик тернәкләндерүнең һәм социаль адаптацияләүнең ролен физик культура һәм спорт чаралары ярдәмендә күтәрү.</p>

1. 1 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру өлкәсенә характеристика, күрсәтелгән өлкәдә төп проблемаларны тасвирлау һәм аның үсеш фаразы

1 Ярдәмче программа сәламәт яшәү рәвешен формалаштыруга, сәламәтлекне ныгытуга, халыкның барлык яшь төркемнәренең физик активлыгын һәм әзерлеген күтәрүгә, тулы канлы ял һәм сәламәт ял итү өчен шартлар тудыруга, спорт резервын әзерләүгә һәм Саба районы спортчыларының республика, Россия һәм халыкара спорт ярышларында уңышлы чыгышларын уздыруга юнәлтелгән чараларны үтәүне күздә тотта.

Бик тиз үсә торган мәгълүмати технологияләр, кешенең глобаль мәгълүмат киңлегенә югары интеграцияләнүе шартларында, кагыйдә буларак, заманча җәмгыятьтә шәхеснең тулы кыйммәтле эшчәнлегенә белән бәйлә проблемалар кискенләшә. Шулай ук вакытта барлыкка килгән йөкләнеш, компьютер белән эшләү (заманча дөньяда төп мәгълүмат чыганагы) үз сәламәтлегенә белән шөгьльләнүгә вакытны киметә. Бигрәк тә бу проблема балалар өчен актуаль. Бүген уку эшчәнлегенә аерым аспектлары укучыларның сәламәтлегенә тискәре

йогынты ясаучы фактор буларак карала. Һәм моның сәбәбе, барыннан да элек, югары уку йөкләнеше, физик тәрбия буенча һәрвакытта да нәтижәле булмаган уку процессы, кирәкле критерийлар булмау һәм педагогларны, ата-аналарны, укучыларны сәламәтлекне ныгытуга тиешенчә мотивацияләмәү.

Хезмәт, мәгариф, ял итү өлкәләре үсешенә прогрессив тенденцияләре белән аңлатылган кешегә карата арта баручы таләпләр физик культураның югары дәрәжәдә булуыш күрсәтә, ә икенче яктан, бу өлкәләрдә аның эшчәнлегә түбән дәрәжәдә булуы, кешегә сәламәтлек ныгытуда ныклык запасын бирми. Бу халыкка (бигрәк тә яшьләргә) бөтен потенциалыш тормышка ашырырга, гармонияле рәвештә үсәргә һәм жәмгыятьнең социаль-сәяси һәм икътисадый корылышының уңайсыз шартларыша нәтижәле каршы торырга мөмкинлек бирми.

Жәмәгать аңында тулаем жәмгыятьнең һәм һәр кешенең физик культурасы аерым-аерым сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру һәм тормышка ашыруның төп шарты булып тора дигән фикер ныгырга тиеш. Ул, үз чиратында, яхшы кәеф һәм күтәренке кәеф нигезе генә түгел, ә жәмгыятьне савыктыруга юл, аның күп кенә социаль проблемаларын хәл итүгә нигез булып тора.

Саба муниципаль районында физкультура һәм спортны үстерү уздырыла торган социаль сәясәтнең өстенлекле юнәлеше булып тора.

Районда 153 спорт корылмасы бар, 40 спорт төре культивацияләнгән, халыкның 49,15%ы төрле дәрәжәдә физик культура һәм спорт белән шөгыйльләнүгә тартылган.

Шул ук вакытта, даими рәвештә физик культура һәм спорт белән шөгыйльләнүче халыкның гомуми өлеше башка районнарда караганда бер аз югарырак булуга карамастан, шөгыйльләргә коләчләү өчен халыкның күренә торган запасы күзәтелә. Бу өлеш мәктәп укучылары, пенсионерлар һәм хатын-кызлар арасында аеруча сизелә. Аерым уңышларга карамастан, татар-башкорт милли спорт көрәше, ир-атлар һәм хатын-кызлар футболы кебек аерым төрләр буенча күрсәткечләр канәгатьләнәргә түгел. Кайбер авыл жирлекләрендә физик культураны һәм спортны үстерү мәсьәләләренә игътибар житәрлек түгел. Әлегә жирлекләрдән ярышларда спортчыларның катнашуы мәжбүри, ашыгыч характерда.

2.1 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның төп максатлары һәм бурычлары, сроклары һәм этаплары

Төп максатлары түбәндәгеләрдән гыйбарәт:

- физик культура һәм спорт өлкәсендә дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыру;
- физик культура һәм спорт белән шөгыйльләнүдә халыкның агымдагы ихтияжларын канәгатьләндерү һәм яңаларын формалаштыру;

- Саба муниципаль районында сәламәт яшәү рәвеше формалаштыру;

- Саба муниципаль районының бөтен халкы өчен сәламәт яшәү рәвеше алыш бару өчен шартлар тудыру.

Бу максатларга ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итәргә кирәк:

- Саба муниципаль районында физик культураны һәм спортны үстерүнең норматив хокукый базасын камилләштерү;

- физик культура һәм спорт өлкәсендә объектларны исәпкә алуның һәм алардан файдалануның нәтижәле системасын булдыру;

- физкультура-спорт эшчәнлеген матди-техник һәм кадрлар белән тәэмин итүне камилләштерү;

- физкультура-спорт эшчәнлеген оештыруның яңа формаларыш кертү;

- жәмәгать физкультура-спорт оешмаларына дәүләт ярдәме чараларыш күрсәтү;

- заманча спорт-савыктыру комплекслары, махсуслаштырылган спорт корылмалары төзү;

- яшәү, уку, хезмәт эшчәнлегә урыны буенча халыкның төрле категорияләренә физик культура, спорт белән шөгыйльләнү өчен уңайлы шартлар тудыру;

- спортның төп төрләрэн үстерү;
- югары класслы спортчыларны һәм спорт резервын эзерләү;
- югары квалификацияле физкультура һәм спорт белгечләрен эзерләүдә ярдәм итү;
- физик активлыкны һәм сәламәт яшәү рәвешен системалы пропагандалауны оештыру.

Әлеге бурычларны хәл итү Саба муниципаль районы халкының сәламәтлеген ныгыту очен шартлар тудырырга, райондагы демографик хәлне яхшыртырга, массакүләм спортны һәм югары казанышлар спортын үстерергә һәм популярлантырырга мөмкинлек бирәчәк.

1 Ярдәмче программа 2021-2025 еллар дәвамында гамәлгә ашырылачак.

Аны гамәлгә ашыруның нәтижелелеген мониторинглау өчеп, расланган максатчан күрсәткечләрпә исәпкә алын, түбәндәге гомумкабул ителгән индикаторлар кулланылачак.

Россия Федерациясендә 2025 елга кадәр физик культура һәм спортны үстерү стратегияләре, шулай ук спорт корылмалары белән тәмин ителешнең билгеләнгән - нормативлары:

халкының гомуми санында физик культура һәм спорт белән даими шөгыйльләнүче халкының өлешен 32,6 процент;

физик культура һәм спорт белән даими шөгыйльләнүче сәламәтлеге ягыннан мөмкинлекләре чикләнгән затларның әлеге категория халкының гомуми санындагы өлеше 7 процент;

спорт-массакүләм чаралар саны, 152 берәмлек;

6-15 яшьлек балалар һәм яшүсмерләрнең гомуми санында, урта мәктәптә шөгыйльләнүче балалар һәм яшүсмерләр өлеше 26,8 процент;

югары класслы спортчылар саны - барлығы 1 (кеше), шул исәптән: 1 халыкара класслы спорт мастеры һәм Россия гроссмейстерлары; Россия спорт мастеры; спорт мастерына кандидатлар;

физкультура-савыктыру һәм спорт эшен халкының төрле категорияләре һәм төркемнәре белән гамәлгә ашыручы, белгечлек буенча эшләнүче физкультура-спорт оешмаларының квалификацияле тренерлары һәм тренер-мөгаллимнәре саны, 161 кеше;

спорт корылмалары саны, 153 берәмлек;

1 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру нәтижәсендә 2025 елга түбәндәгеләр күздә тотыла:

системалы рәвештә физик культура һәм спорт белән шөгыйльләнүче Саба муниципаль районы халкының өлешен 59,2 процентка кадәр житкерергә;

халкының спорт корылмалары белән тәмин ителешен Татарстан Республикасының социаль-икътисадый үсеш программасында билгеләнгән дәрәжәгә житкерергә;

халыкка түләүле физкультура-спорт хезмәт күрсәтүләренең күләмен арттырырга һәм сыйфатын күтәрергә;

гражданнарның авырулар дәрәжәсен киметергә, хәрби хезмәткә чакырылуга кадәргә һәм чакырылу яшендәге егетләрнең физик эзерлеген яхшыртырга;

бөтенроссия һәм халыкара ярышларда чыгыш ясаучы һәм спорт төрләре буенча Россия Федерациясе жыйелма командасы әгъзалары булган Саба муниципаль районы спортчылары санын арттырырга;

мөмкинлекләре чикләнгән кешеләрне физик тернәкләндерүнең һәм социаль адаптацияләүнең ролен физик культура һәм спорт чаралары ярдәмендә күтәрү.

3. 1 Ярдәмче программаны ресурслар белән тәмин итү

2021-2025 елларда 1 Ярдәмче программаны ТР Саба муниципаль районы бюджеты хисабына финанслауның гомуми күләме - 637 121,100 мең сум тәшкит итәчәк, шул исәптән:

2021 ел - 132 733,000 мең сум;

2022 ел - 133 448,000 мең сум;

2023 ел - 123 646,700 мең сум;

2024 ел - 123 646,700 мең сум;

2025 ел - 123 646,700 мең сум.

1 Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре фаразлану характерына ия һәм Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Советының чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына)Саба муниципаль районы бюджеты турындагы карары нигезендә төгәлләштереләчәк.

4. Ярдәмче программа (1 Ярдәмче программа) чаралары исемлеге

Чаралар исеме	Төп чараларны башкару сроклары	Жаваплы башкаручылар
«Спорт - тормыш нормасы» федераль проекты кысаларында кече спорт майданчыклары булдыру очен спорт-технологик жайланмалар сатып алу	ел саен	Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының Башкарма комитеты, яшьләр эшләрә һәм спорт бүлгеге, «Олимп» СМ» МБУ, «САБА-АРЕНА» СМ» МБУ, Саба муниципаль районының «Сабантуй» СМ» МБУ
Хоккей буенча Татарстан Республикасы чемпионатында һәм (яисә) хоккей буенча Россия Федерациясе чемпионатында (А төркемчәсе) муниципаль спорт мәктәпләрә спорт командаларының катнашуы һәм спорт эзерлеге программаларын гамәлгә ашыру	ел саен	Яшьләр эшләрә һәм спорт бүлгеге һәм Саба муниципаль районының «Олимп» СМ» МБУ
Татарстан Республикасының спорт резервын эзерләүчә муниципаль физкультура спорт оешмаларын жиһазлау өчен спорт жиһазлары, экипировка һәм инвентарь сатып алу	ел саен	Яшьләр эшләрә һәм спорт бүлгеге, «Олимп» СМ» МБУ, «САБА-АРЕНА» СМ» МБУ, Саба муниципаль районының «Сабантуй» СМ» МБУ
«Хезмәткә һәм оборонага эзер» (ГТО) Бөтенроссия физкультура-спорт комплексын һәм аны үтәүгә эзерлек системасын популярлаштыру	ел саен	Яшьләр эшләрә һәм спорт бүлгеге, «Олимп» СМ» МБУ, «САБА-АРЕНА» СМ» МБУ, «Сабантуй» СМ» МБУ, Саба муниципаль районының «Саба-йөзү бассейны » "СК" МБУ
Спорт учреждениеләрән тәэмин итү (тоту)	ел саен	Яшьләр эшләрә һәм спорт бүлгеге, «Нарат» СК» МБУ , «Олимп» СМ» МБУ, «САБА-АРЕНА» СМ» МБУ, «Сабантуй» СМ» МБУ, Саба муниципаль районының «Саба-йөзү бассейны » "СК" МБУ

Физик культура һәм спорт өлкәсендә хезмәткәрләрнең хезмәт хакы	ел саен	Саба муниципаль районының Башкарма комитеты, Яшьләр эшләрә һәм спорт бүлеге, «Нарат» СК» МБУ, «Олимп» СМ» МБУ, «САБА-АРЕНА» СМ» МБУ, «Сабантуй» СМ» МБУ, Саба муниципаль районының «Саба-йөзү бассейны » "СК" МБУ
Хезмәткәрләргә - спорт резервын әзерләүче физкультура спорт оешмаларының яшь белгечләренә түләү	ел саен	Саба муниципаль районының Башкарма комитеты, Яшьләр эшләрә һәм спорт бүлеге, «Нарат» СК» МБУ, «Олимп» СМ» МБУ, «САБА-АРЕНА» СМ» МБУ, «Сабантуй» СМ» МБУ, Саба муниципаль районының «Саба-йөзү бассейны » "СК" МБУ
Югары квалификацияле спортчылар әзерләгән өчен тренерларга, шулай ук ярышларда алган нәтижәләре өчен спортчыларга һәм спорт резервын әзерләүне гамәлгә ашыручы муниципаль физкультура спорт оешмаларында эшләүче инструкторларга түләү	ел саен	«Нарат» СК» МБУ, «Олимп» СМ» МБУ, «САБА-АРЕНА» СМ» МБУ, «Сабантуй» СМ» МБУ, Саба муниципаль районының «Саба-йөзү бассейны » "СК" МБУ

5.1 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру механизмы

1 ярдәмче программада катнашучылар эшчәнлеген гамәлгә ашыру һәм координацияләү өчен җаваплы булып Саба муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләрә һәм спорт бүлеге тора, ул предприятие житәкчеләре, жирле үзидарә органнары һәм башка оешмалар белән берлектә:

программа чаралары исемлеген, аларны гамәлгә ашыруга чыгымнарны, шулай ук 1 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру механизмын төгәлләштерү буенча билгеләнгән тәртиптә тәкъдимнәр әзерли;

квартал саен хисап кварталыннан соң килә торган айның 15 енә кадәр 1 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның барышы турында хисап әзерли һәм аны Саба муниципаль - районы Башкарма комитетының яшьләр эшләрә һәм спорт бүлегенә тапшыра.

Хисап мәгълүматын җыю һәм агрегатлау өчен җаваплы булып Саба муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләрә һәм спорт бүлеге тора.

Хисап кварталыннан соң килүче айның 10 ына кадәр 1 Ярдәмче программаны үтәүчеләр Саба муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләрә һәм спорт бүлегенә 1- Ярдәмче программа чаралары үтәләше турында мәгълүмат тапшыралар

6.1 Ярдәмче программаның икътисадый, социаль нәтижәләгән бәяләү

1 Ярдәмче программаны гамәлгә ашырудан социаль-икътисадый нәтижәләгән күбәндәгеләр исәбеннән ирешеп булачак:

район халкының физик культура, спорт белән шөгылләнү дәрәжәсен күтәрү;

бөтенроссия һәм халыкара ярышларда Саба муниципаль районы спортчылары ирешкән нәтижәләргә үстерү;

халыкның төрле төркемнәре арасында авыручылар саны кимү; хәрби хезмәткә чакырылуға кадәрге һәм хәрби хезмәткә чакырылу яшендәге егетләренң физик әзерлеген яхшырту;

балалар һәм яшьләрене спорт белән даими шөгыйльләнүгә жәлеп итү;

физкультура-спорт хезмәтләрененң, шул исәптән түләүле хезмәт күрсәтүләрененң һәркем файдалана алырлык булуын, төрлелеген һәм сыйфатын арттыру;

мөмкинлекләре чикләнгән кешеләрене физик тернәкләндерү һәм социаль адаптацияләү өчен мөмкинлекләрене киңәйтү;

Саба муниципаль районы гражданнышың ял итүненң савыктыручы актив формаларыша ихтыяжларын канәгәтләндрерү.

7.1 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру нәтижәләрен бәяләү индикаторлары

Төп чараларны башкару сроклары	Ахыргы нәтижәләрене бәяләү индикаторлары (үлчәү берәмлекләре)	Индикаторларнын күрсәткечләре (фараз)				
		2021	2022	2023	2024	2025
ел саен	спорт билгеләнешендәге объектлар саны, берәмлек	149	152	158	161	163
	халыкнын спорт заллары белән тәэмин ителеше, %	40,4	45	49,15	51,5	52,5
	халыкнын яссы спорт корымалары белән тәэмин ителеше, %	146	148	150	152	154
	халыкнын йөзү бассейннары белән тәэмин ителеше %	328	334	336	339	343
	спорт билгеләнешендәге объектларнын бердәм үткәрү сәләте, %	149	152	158	161	163
	югары һәм урта махсус белемле штатлы белгечләр, тренерлар һәм физик культура һәм спорт укытучылары саны, кеше	40,4	45	49,15	51,5	52,5
	спорт төрләре буенча секцияләрдә, төркемнәрдә һәм бүлекләрдә, физкультура-савыктыру юнәлешендәге төркемнәрдә, - клубларда һәм үзәкләрдә даими шөгыйльләнүче гомуми кеше саны (район халкынын гомуми санына карата процентлар)	146	148	150	152	154
	спорт-массакуләм чаралар саны	328	334	336	339	343
	мөмкинлекләре чикләнгән затлар өлеше	149	152	158	161	163

“2021 - 2025 елларга Саба муниципаль районында яшьләр сәясәтен, физик культураны һәм спортны үстерү” муниципаль программасына
2 нче кушымта

2 Ярдәмче программа
“2021-2025 елларга балалар һәм яшьләрнең ялын, аларны савыктыруны һәм мәшгульлеген оештыру”

2 Ярдәмче программа паспорты

2 Ярдәмче программаның исеме	“2021-2025 елларга балаларның һәм яшьләрнең ялын, аларны савыктыруны һәм мәшгульлеген оештыру” (алга таба-2 Ярдәмче программа)
2 Ярдәмче программаның муниципаль заказчысы	Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының Башкарма комитеты
2 Ярдәмче программаны төп эшләрүче	Саба муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләрү һәм спорт бүлгеге, “Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Башкарма комитетының Мәгариф идарәсе” МКУ
2 Ярдәмче программаның максатлары һәм бурычлары	<p>2 Ярдәмче программаның максаты: балачакны яклау өлкәсендә муниципаль сәясәтне гамәлгә ашыру, балаларның һәм яшьләрнең ялын һәм аларны сәламәтләндерүне оештыру, каникуллар вакытында аларның мәшгульлеген тәмин итү өчен кирәкле шартлар тудыру.</p> <p>2 Ярдәмче программаның бурычлары: - балалар һәм яшьләрнең ялын, сәламәтләндерү һәм мәшгульлеген тәмин итү өчен шартлар тудыру; - тормыш эшчәнлеген яхшырту һәм авыр хәлдәге балаларның проблемаларын хәл итү; - балаларның һәм яшьләрнең төрле рәвешләрдәге ялын, сәламәтләндерү һәм мәшгульлеген, балалар һәм яшьләр туризмы һәм спортын үстерү; - балаларның һәм яшьләрнең ялын һәм аларны савыктыру инфраструктурасын саклап калу һәм ныгыту; - балалар авыруларын һәм инвалидлыкны профилактикалау; - балигъ булмаганнарның күзәтүчесезлеген һәм хокук бозуларын профилактикалау.</p>
2 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары	2021-2025 еллар
2 Ярдәмче	1. Ижади сәләтле яисә социаль актив балалар һәм волонтерлар,

<p>программа чаралары исемлеге</p>	<p>балалар һәм яшьләр ижтимагый берләшмәләре активы эгъзалары, балаларга өстәмә белем бирү учреждениеләрендә тәрбияләнүчеләр өчен стационар һәм палатка лагерьларында профильле сменаларны оештыру.</p> <p>2. Гомуми белем бирү учреждениеләре укучыларының көндөзгә лагерьларында эш сменаларын оештыру.</p> <p>3. Муниципаль һәм дәүләт учреждениеләре хезмәткәрләренең һәм коммерциячел һәм коммерциягә карамаган оешмалар хезмәткәрләре балаларының балалары өчен стационар лагерьларда сменалар оештыру (дәүләт һәм муниципаль учреждениеләрдән тыш).</p>
<p>2 Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре һәм чыганаclarы</p>	<p>2021-2025 елларда 2 Ярдәмче программаны финанслауга барлыгы 37 387,375 мең сум каралган, шул исәптән:</p> <p>2021 ел - 7 477,475 мең сум; 2022 ел - 7 477,475 мең сум; 2023 ел - 7 477,475 мең сум; 2024 ел - 7 477,475 мең сум; 2025 ел - 7 477,475 мең сум.</p> <p>2021-2025 елларда 2 Ярдәмче программаны Саба муниципаль районы бюджеты акчалары хисабына финанслау күләмнәре 373,875 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән:</p> <p>2021 ел - 74,775 мең сум; 2022 ел - 74,775 мең сум; 2023 ел - 74,775 мең сум; 2024 ел - 74,775 мең сум; 2025 ел - 74,775 мең сум.</p> <p>2021-2025 елларда 2 Ярдәмче программаны Татарстан Республикасы бюджеты акчалары хисабына финанслау күләме 37 013,500 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән:</p> <p>2021 ел - 7 402,700 мең сум; 2022 ел - 7 402,700 мең сум; 2023 ел - 7 402,700 мең сум; 2024 ел - 7 402,700 мең сум; 2025 ел - 7 402,700 мең сум.</p> <p>2 Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре фаразлану характерына ия һәм Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Советының чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына)Саба муниципаль районы бюджеты турындагы карары нигезендә төгәлләштереләчәк.</p>
<p>2 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның көтелә торган соңгы нәтижеләре</p>	<p>7 яшьтән 18 яшькә кадәрге балаларны каникул вакытында ял һәм сәламәтләндерүнең төрле формалары белән 20 процент дәрәжәсендә тәэмин итү.</p> <p>Стационар һәм палата лагерьларында каникуллар вакытында ялның һәм сәламәтләндерүнең төрле формалары белән колачланган профильле сменаларның өлешен арттыру</p>

1. Аны хэл итүгэ 2 Ярдэмче программа юнэлдерелгэн проблеманың характеристикасы

“Кояшкай” лагере Саба муниципаль районы укучыларының ял, күңел ачу һәм сәламәтләндрү базасы булыш тора. Лагерь “Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының Икшөрмә кадет интернат-мәктәбе” МБГББУ базасында урнашкан, анда ял итү, спорт белән шөгылләнү, ижат итү һәм балаларның күңел ачуы өчен зур территория һәм үсеш алган инфраструктура бар. Балалар һәм яшүсмерләр карамагында футбол һәм волейбол майданчыклары, өстәл теннисы, бадминтон, Интернет челтәренә тоташтырылган компьютерлар белән класслар. Шулай ук балалар график буенча педагоглар озатуында Байлар Сабасы шәһәр үзәгендә урнашкан Саба йөзү бассейнында һәм Лесхоз бистәсендәге “Нарат” боз сараенда үткәрелгән дәрәсләрдә булалар. Балаларны йөздөрү һәм йөзү буенча укуы бассейнда балалар лагерьларында физик тәрбия бирү буенча оештыру – методик күрсәтмәләр нигезендә үткәрелә. Бассейнда булганда балаларның тормышы һәм сакланшы очен жаваплылык физик культура инструкторына, отряд эйдаманнарыша һәм шөфкать туташына йөкләнә.

Лагерьда уен, дискотека, линейка кебек эшләр үткәрелә торган урыннар бар. Лагерь территориясе матур итеп төзекләндерелгән һәм яшелләндерелгән, төрле клумбалар белән бизәлгән, кул астындагы материаллардан ясалган эшләнмәләр һәм фигуралар белән бизәлгән.

Шулай ук киём киптерү өчен махсус бүлмә, кер юу, кер үтүкләү, 4 бәдрәф, 2 душ бүлмәсе бар. йокы корпусларына соңгы капитал ремонт заманча югары сыйфатлы куркынычсыз төзелеш материаллары кулланып үткәрелде.

Балалар төзекләндерелгән йокы корпусында яшиләр. Бүлмәләрдә 3-6 кеше урнаша. Балалар анда көндөзгә һәм төнгә йокы вакытында гына булалар. Калган бөтен вакыт йокы бүлмәсеннән тыш активлыкка исәпләнгән. Корпуслар тәүлек буе видеокүзәтү системасы белән жиһазландырылган.

Жәйге лагерь эшчәнлеген оештыру өчен алдан ук төп һәм ярдәмче биналарны эзерләү буенча зур эш алыш барыла, су белән тәэмин итү һәм канализация чыганакаларышыч торышы һәм эшкә эзерлеге, медицина жиһазлары һәм аптечкалар булу тикшерелә.

Лагерьның куркынычсыз эшләве өчен автоматик янгыш сигнализациясе һәм хәбәр итү системасы, тревога сигнализациясе кнопкасы, янгыш чыккан очракта кешеләрне эвакуацияләү схемасы, беренчел янгыш сүндерү чаралары һәм янгыш краннары бар.

Лагерьда компетентлы, квалификацияле һәм тәжрибәле эйдаманнар эшли. Күп кенә эйдаманнар, ким дигәндә, 2 смена лагерьларда уңышлы эшләп килгән һәм шул ук вакытта даими рәвештә үзләренәң һөнәри дәрәжәләрен күтәрәләр. Һәр сменада 10-11 эйдаман, музыка житекчесе, аккомпаниатор, педагог-оештыручы, өлкән эйдаман, физик культура буенча тәрбияче эшли.

Лагерь эшенең норматив-хокукый базасы эшләнде, ул федераль, төбәк, муниципаль дәрәжәдәге лагерь эшчәнлеген нигезли торган документларны үз эченә ала.

Һәр смена башланыр алдыннан матди-техник һәм укуы-методик тәэмин ителеш карала:

- спорт инвентарлары (волейбол, резина, баскетбол, футбол туплары, өстәл теннисы, сикергеч, шахмат, шашка);
- канцтоварлар (альбомнар, буяулар, фломастерлар, төсле кәгазь һ.б.);
- аппаратура (телевизор, микрофон, музыка үзәге, видеокамера, проекцион экран һәм башкалар)

Балаларны кече төркемнәргә кызыксыну буенча берләштерүче түгәрәк эшчәнлек лагерьда тәрбия эшенең мөһим юнәлеше булыш тора. Лагерьның түгәрәк эшчәнлеген оештыру вариатив характерга ия, ягъни һәр смена чорында даими түгәрәкләр һәм ижади остаханәләр эшли, аларның эшләве өчен педагогик кадрлар белән тәэмин ителеш бар. Балаларның үз мәнфәгатләрен иң максатчан куллануда гамәлгә ашыру өчен шартлар тудырыла. Укучылар КВН уеннары, мезәкләр язу һәм юмористик миниатюралар кую күнекмәләре алу, кул

астындагы материаллардан бүлэк ясау, рәсем сэнгатендә сәләтне белү мөмкинлегенә ия. Түгәрәкләрдә һәм ижади остаханәләрдә ял итүчеләр санының 100 % ы катнаша.

2.2 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның төп максатлары һәм бурычлары, сроклары һәм этаплары

2 Ярдәмче программаның максаты:

балачакны яклау өлкәсендә муниципаль сәясәтне гамәлгә ашыру, балаларның һәм яшьләрнең ялын һәм аларны сәламәтләндерүне оештыру, каникуллар вакытында аларның мәшгульлеген тәэмин итү өчен кирәкле шартлар тудыру.

2 Ярдәмче программаның бурычлары:

- балалар һәм яшьләрнең ялын, сәламәтләндерүен һәм мәшгульлеген тәэмин итү өчен шартлар тудыру;
- тормыш эңчәнлеген яхшырту һәм авыр хәлдәге балаларның проблемаларын хәл итү;
- балаларның һәм яшьләрнең төрле рәвешләрдәге ялын, сәламәтләндерүен һәм мәшгульлеген, балалар һәм яшьләр туризмын һәм спортын үстерү;
- балаларның һәм яшьләрнең ялын һәм аларны савыктыру инфраструктурасын саклап калу һәм ныгыту;
- балалар авыруларын һәм инвалидлыкны профилактикалау;
- балигы булмаганнарның күзәтчесезлеген һәм хокук бозуларын профилактикалау.

3.Хезмәт күрсәтүләр күләмнәренә расланган нормативлары нигезендә әлеге 2 Ярдәмче программа кысаларында уздырыла торган чаралар

Чаралар исеме	Үткәру вакыты	Оешма өчен җаваплы (банкаручы)
1. «Кояшкай» МБУ	1 смена июнь 2 смена июль 3 смена август	Шакиров И.Ф, Гарипов И.Р. Шакиров И.Ф, Гарипов И.Р.

4. 2 Ярдәмче программаны ресурслар белән тәэмин итүне нигезләү

2021-2025 елларда 2 Ярдәмче программаны финанслауга барлыгы 37 387,375 мең сум каралган, шул исәптән:

- 2021 ел - 7 477,475 мең сум;
- 2022 ел - 7 477,475 мең сум;
- 2023 ел - 7 477,475 мең сум;
- 2024 ел - 7 477,475 мең сум;
- 2025 ел - 7 477,475 мең сум.

2021-2025 елларда 2 Ярдәмче программаны Саба муниципаль районы бюджеты акчалары хисабына финанслау күләмнәре 373,875 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән:

- 2021 ел - 74,775 мең сум;
- 2022 ел - 74,775 мең сум;
- 2023 ел - 74,775 мең сум;
- 2024 ел - 74,775 мең сум;
- 2025 ел - 74,775 мең сум.

2021-2025 елларда 2 Ярдәмче программаны Татарстан Республикасы бюджеты акчалары хисабына финанслау күләмнәре 37 013,500 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән:

- 2021 ел - 7 402,700 мең сум;
- 2022 ел - 7 402,700 мең сум;
- 2023 ел - 7 402,700 мең сум;

2024 ел - 7 402,700 мең сум;

2025 ел - 7 402,700 мең сум.

2 Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре фаразлану характерына ия һәм Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Советының чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына)Саба муниципаль районы бюджеты турындагы карары нигезендә төгәлләштереләчәк.

5.2 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның көтелә торган нәтижәләре

7 яшьтән 18 яшькә кадәрге балаларны каникул вакытында ял һәм сәламәтләндрүнең төрле формалары белән 20 процент дәрәжәсендә тәэмин итү.

Стационар һәм палата лагерьларында каникуллар вакытында ялның һәм сәламәтләндрүнең төрле формалары белән колачланган профильле сменаларның өлешен арттыру

“2021 - 2025 елларга Саба муниципаль районында яшьләр сәясәтен, физик культураны һәм спортны үстерү” муниципаль программасына
3 нче кушымта

**3 Ярдәмче программа
“2021 - 2025 елларга Саба муниципаль
районының авыл яшьләре”**

3 Ярдәмче программа паспорты

3 Ярдәмче программа исеме	“2021-2025 елларга Саба муниципаль районының авыл яшьләре” 3 Ярдәмче программасы (алга таба -3 Ярдәмче программа)
3 Ярдәмче программаиың төп эшләүчесе	Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенә Саба бүлеге
3 Ярдәмче программаның максаты	Саба муниципаль районы авыл яшьләренә социаль һәм икътисади активлыгын арттыру өчен шартлар тудыру
3 Ярдәмче программаның бурычлары	1. Авыл яшьләрен мәгълүмати тәэмин итү системасын булдыру. 2. Авыл яшьләренә социаль активлыгын арттыру өчен шартлар тудыру. 3. Авыл яшьләренә икътисади активлыгын арттыру өчен шартлар тудыру. 4. Авыл яшьләренә рухи, физик һәм ижади үсешенә ярдәм
3 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру вакыты һәм этаплары	2021-2025 еллар.
3 Ярдәмче программа чаралары	1. Авыл яшьләрен мәгълүмати тәэмин итү. 2. Авыл яшьләренә социаль активлыгы. 3. Авыл яшьләренә икътисади активлыгы. 4. Авыл яшьләренә рухи, физик һәм ижади үсеш
3 Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре һәм чыганаclarы.	Билгеләнгән тәртиптә билгеләнә торган һәм бүлеп бирелә торган күләмнәрдә Татарстан Республикасы бюджеты мөмкинлекләреннән чыгып Татарстан Республикасы бюджеты акчалары ; Саба районы жирле бюджетының жәлеп итүе күздә тотыла торган акчалары , бюджеттан тыш чыганаclar
3 Ярдәмче программаның көтелгән нәтижеләре	Авыл яшьләрен Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсе ижтимагый оешмасының район бүлекчәсе эшчәнлегенә жәлеп итү. Авыл яшьләренә мәгълүмати-аңлату ярдәмен (шәхси, электрон, телефон консультациясе) үстерүдә системалы ярдәм күрсәтү. Яшьләренә инновацион, проект эшчәнлегенә системалы ярдәм күрсәтү, шул исәптән грант нигезендә авыл яшьләре инициативаларына һәм проектларына ярдәм итү. Авыл яшьләренә бизнес-планлаштыру нигезләрен укытуда системалы ярдәм күрсәтү. Авылдагы социаль-икътисади үзгәртеп коруларда яшьләренә ролен күтәрү. Авыл яшьләренә интеллектуаль, эхлакый һәм ижади потенциалын арттыру.

	<p>Авыл яшьләренең милли үзаңы, гражданлыгы һәм патриотлыгы үсеше.</p> <p>Яшь буынның сәламәтлеген саклау һәм яхшырту буенча шартлар тудыру (жинаятьчелек, алкоголизм һәм наркоманиягә антипропаганда). Ярдәмче программа чараларын уңышлы үтәү түбәндәгеләрне тәмин итәргә мөмкинлек бирәчәк:</p> <p>авыл яшьләренең районның социаль-иқтисади үсеше белән кызыксынуы һәм аның элге процесста катнашырга эзер булуы;</p> <p>авыл жирлегендә унай демографик тенденцияләрне үстерү һәм ныгыту;</p> <p>авыл жирлегендә социаль киеренкелек дәрәжәсен киметү;</p> <p>яшьләренең авылдан шәһәргә миграция агымын киметү;</p> <p>дәүләт структураларына халыкның ышанычы дәрәжәсен күтәрү;</p> <p>авыл яшьләренең тормыш сыйфатын яхшырту.</p>
--	--

1. Аны хәл итүгә 3 Ярдәмче программа юнәлдерелгән проблеманың характеристикасы

Авыл яшьләренең, социаль төркем буларак, үз социаль торышы юк. Ул бөтен заман яшь буынының үсеш дәрәжәсен барлык проблемалары белән чагылдырын халыкның яшь төркемен барлыкка китерә. Авылда алар ачыграк күренә. Авыл жирлегендә яшьләр даирәсендә ярлылык, тормыш дәрәжәсенең гомуми кимүе, эшкә урнашу өчен шартлар булмау, мәдәни ихтияжларның үсмәве, эмоциональ ярлылык, үз һәм чит кешенең үз-үзен тотышының әхлакый бәясенең түбәнәюе аеруча кискен чагыла. Ә моның нәтижәсе - ижади хезмәт эшчәнлеген санга сукмау, жәмгыятьнең торышы өчен жаваплылыкны киметү, аннан читләшү.

Соңгы 15 елда авыл яшьләренең мәгълүмат һәм коммуникацияләр дөнъясында активлыгы бик нык үзгәрде. Китаплар, радио һәм газеталар кебек мәгълүмати каналлар актив яшьләр мәрәжәгатендә кулланылмый диярлек.

Шул ук вакытта мәгълүмат кыры авыл социумында аерым өстәмә компенсатор, социаль функцияләр үти: психологик, культурологик, таныш белү, белем бирү, күңел ачу-ял итү, идеологик (дөнъяви карашлылар). Авыл яшьләренең мәгълүмати активлыгын үстерүдә төп бурыч аңа мәгълүмати-аңлату ярдәме күрсәтүдән гыйбарәт.

Әлбәттә, Интернет чөлтәре - авыл өчен иң перспективалы мәгълүмат-ресурс каналларының берсе. Авыл яшьләренең мәгълүмати активлыгы бу иң динамикалы үсүче коммуникатив киңлектә эзлекле рәвештә арта бара. Әмма элгә Интернет чөлтәреннән файдалануның интенсивлыгы буенча авыл яшьләре шәһәр яшьләреннән шактый калыша.

Авыл яшьләре арасында проект эшчәнлеген үстерү һәм эшқуарлыкны үстерү бүтөн мөһим бурыч булып тора. Ә бу аны социаль проектлауга, бизнес-планлаштыруга өйрәтмичә мөмкин түгел. Хәзер моны Интернет чөлтәре ярдәмендә, дистанцион укыту һәм вебинарлар программасын кулланыш эшләргә мөмкин.

Проект эшчәнлеге инновацион, ижади эшчәнлек разрядына карый, чөнки ул чынбарлыкны үзгәртүне күздә тоты, унификацияләргә, үзләштерергә һәм камилләштерергә мөмкин булган тиешле технология базасында төзелә. Социаль инновацион проектлау яшьләр мохитен үстерү факторы булып тора, шөхес барлыкка килүгә, аны социальләштерүгә, аның билгеле бер төр күнекмәләренә ия булуына һәм граждан жәмгыяте торышында тулы кыйммәтле катнашуга ярдәм итә.

Социаль проектлау нигезләрен үзләштерүнең актуальлеге, беренчедән, элге технологиянең барлык һөнәрләр өчен дә киң кулланылып өлкәсенә ия булуы белән аңлатыла. Икенчедән, социаль проектлау логикасы һәм технологиясен белү белгечләргә аналитик, оештыру-идарә итү һәм бигрәк тә дәүләт яшьләр сәясәте, физик культура һәм

спорт өлкәсендә башка функцияларне нәтижәләрәк башкарырга мөмкинлек бирәчәк. Өченчедән, проект технологияләре хезмәт базарында белгечнең конкурентлыкка сәләтлелеген, социаль әһәмиятле проект эшли белүен һәм аны финанслауга заявка формалаштыруны тәмин итә - бу гамәлдәге учреждениеләр һәм оешмалар кысаларында да, алардан тыш та эш урыны булдыруның реалы мөмкинлеге.

Икътисадый кризис шартларында яшьләргә эшкә урнаштыру мәсьәләләре көннән-көн актуальләшә бара. Килеп туган вазгыятьне аңлап, яшьләр үз потенциалын тормышка ашыруның яңа ысуллары эзли башлай. Кече һәм урта бизнес районның урта сыйныфын - икътисадта һәм социаль өлкәдә инновацион үзгәртеп коруларның ышанычлы терәген формалаштырырга тиеш. Моның өчен башта авылда үз-үзенә эш белән тәмин итү һәм кече һәм урта эшкүарлыкны үстерү мәсьәләләрен хәл итү максатында бизнес-планлаштыруның элементар күнекмәләренә өйрәтү таләп ителә.

Төрле өлкәләрдә районның социаль-икътисадый үсешә (мәгариф, сәламәтлек саклау, элемтә, транспорт һ.б.), авыл районнарында тормыш рәвешен модернизацияләү һәм эшчәнлекнең перспектив юнәлешләре нәтижәсендә аларның жәлеп итүчәнлеген арттыру, нәкъ менә авыл жирлегендә үз киләчәген төзәргә теләгән авыл яшьләргә өчен оптималь мөмкинлекләр тудырырга мөмкинлек бирәчәк.

2. 3 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның төп максатлары һәм бурычлары, сроклары һәм этаплары

3 Ярдәмче программаның максаты - Татарстан Республикасы авыл яшьләренә социаль һәм икътисадый активлыгыш арттыру өчен шартлар тудыру.

Өлеге максатка ирешү өчен түбәндәге бурычлар хәл ителәргә тиеш:

Авыл яшьләргә мәгълүмати тәмин итү системасын булдыру авыл яшьләргә массакүләм мәгълүмат чаралары, мәгълүмат-полиграфия продукциясе, шулай ук IT-технологияләр куллану юлы белән махсус жайлантырылган мәгълүмат житкерергә мөмкинлек бирәчәк.

Авыл яшьләргә социаль активлыгын күтәрү өчен шартлар тудыру авыл яшьләргә мәсьәләләргә белән шөгыйльләнүчә яшьләр оешмалары төзүне, авыл яшьләргә ижтимагый-сәяси активлыгын арттыруны, авыл яшьләргә социаль проектлауга өйрәтүне һәм яшьләргә авылны социаль үстерү программаларын гамәлгә ашыруга жәлеп итүне күздә тоту.

Авыл яшьләргә икътисадый активлыгын арттыру өчен шартлар тудыру авыл яшьләргә бизнес-планлаштыру нигезләренә өйрәтү, авыл жирендә яшьләр мәшгульлегенә ярдәм итү һәм яшьләргә авылны икътисадый үстерү программаларын гамәлгә ашыруга жәлеп итү.

Авыл яшьләргә рухи, физик һәм ижади үсешенә ярдәм итү интеллектуаль-ижади һәм физкультура-савыктыру чараларыш оештыруны һәм уздыруны, шулай ук яшүсмерләр һәм яшьләр арасында сәламәт яшәү рәвешен формалаштыруга ярдәм итүне күздә тоту.

3. 3 Ярдәмче программаны ресурслар белән тәмин итү

Программа чараларыш гамәлгә ашыру өчен Татарстан Республикасы бюджеты мөмкинлекләренән чыгып Татарстан Республикасы бюджеты акчалары, шулай ук Саба муниципаль районы акчалары һәм бюджеттан тыш чыганаclar жәлеп ителә.

4. Ярдәмче программа (3 Ярдәмче программа) чаралары исемлеге

N т/б	Чаралар исеме	Үтәү вакыты	Башкаручылар
1	2	3	4
1. "Авыл яшьләргә мәгълүмати тәмин итү"			
1.1	Авыл яшьләргә белешмә	2021-2025	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт

	консультация бирү практикасын тарату, мәгълүмати хезмәтләр күрсәтү, мәгълүмат продуктларын таратуны оештыру	еллар.	бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенең Саба бүлеге, авыл жирлекләре
1.2	Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсе рәсми сайтларында Саба бүлеге битләрен яңарту	2021-2025 еллар.	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенең Саба бүлеге, авыл жирлекләре
1.3	Интернет челтәре аша авыл яшьләренә электрон консультация үткәргүгә ярдәм итү	2021-2025 еллар.	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенең Саба бүлеге, авыл жирлекләре
1.4	Авыл яшьләренә «кайнар линия» телефоны буенча консультация бирүдә ярдәм итү	2021-2025 еллар.	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенең Саба бүлеге, авыл жирлекләре
1.5	Авыл жирлегендә дәүләт яшьләр сәясәте тематикасы буенча методик пособиеләр булдыруны тәмин итү	2021-2025 еллар.	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенең Саба бүлеге, авыл жирлекләре
1.6	Район массакүләм мәгълүмат чараларында авыл жирлекләрен үстерү проблемаларын яктырту	2021-2025 еллар.	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенең Саба бүлеге, «Татамедиа» ААҖ филиаллары: «Саба таңнары» газетасы редакциясе, «Саба дулкыннары» телерадиокомпаниясе, авыл жирлекләре
2. "Авыл яшьләренә социаль активлыгы"			
2.1. "Авыл яшьләре мәсьәләләре белән шөгьльләнүче яшьләр оешмалары" бүлеге			
2.1.1	Саба муниципаль районнда авыл яшьләре мәсьәләләре белән шөгьльләнүче ижтимагый оешмаларга ярдәмнең билгеләнгән тәртиптә төрләр күрсәтү	2021-2025 еллар.	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге
2.2. "Авыл яшьләренә ижтимагый-сәясый активлыгы" бүлеге			
2.2.1	Район авыл яшьләре форумын оештыру һәм үткәргү	2021-2025 еллар.	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенең Саба бүлеге,
2.2.2	Авыл яшьләрен ижтимагый-сәясый активлыкны үстерү буенча эш технологияләренә өйрәтүне оештыру	2021-2025 еллар.	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенең Саба бүлеге, «Бердәм Россия» ТРО ВПП башкарма комитеты, авыл жирлекләре
2.3. "Социаль проектлау" бүлеге			
2.3.1	Авыл яшьләре арасында "Авылда социаль проектлау" конкурсын оештыру һәм уздыру	2021-2025 еллар.	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенең Саба бүлеге, авыл жирлекләре
2.3.2	Авыл яшьләрен социаль проектлау нигезләренә вебинарлар үткәргүне оештыруда һәм читтән торып өйрәтүдә ярдәм итү	2021-2025 еллар.	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенең Саба бүлеге, авыл жирлекләре
2.4. "Авылны социаль үстерү программаларын гамәлгә ашыру" бүлеге			
2.4.1	Социаль программалар күртү: 1. "Авыл лидерлары" командасы төзү буенча тренингләр үткәргү. 2. Район "КВН авыл лигасы" оештыру	2021-2025 еллар.	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Башкарма комитетның мәдәният бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенең Саба бүлеге, авыл жирлекләре
2.4.3	"Авыл кичләре -Сельские вечера" яшьләр кичке лагерларын оештыру социаль программасын гамәлгә күртүне тәмин итү	2021-2025 еллар.	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Башкарма комитетның мәдәният бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенең Саба бүлеге, авыл жирлекләре
3. "Авыл яшьләренә икътисадый активлыгы"			
3.1. "Бизнес-планлаштыру нигезләре" бүлеге			
3.1.1	Авыл жирлегендә эшчәнлек алып баручы (укуту семинарлары уздыручы) яшь эшкүарларны әзерләү программаларын күртү	2021-2025 еллар.	Муниципаль районның авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсе, муниципаль район Башкарма комитетның икътисад һәм территориаль үсеш бүлеге, Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенең Саба бүлекчәсе, "Саба

			районының халыкны эш белән тәэмин итү үзәге” ДБУ
3.1.2	Авыл жирлегендә алдынгы фермер хужалыклары һәм кече предприятиеләр мисалында яшш эшқуарлар өчен хезмәтне саклау буенча семинарлар оештыру һәм уздыру	2021-2025 еллар.	Муниципаль районның авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсе, муниципаль район Башкарма комитетының икътисад һәм территориаль үсеш бүлеге, Башкарма комитетның яшльәр эшләрә һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшльәр берләшмәсенә Саба бүлекчәсе, “Саба районының халыкны эш белән тәэмин итү үзәге” ДБУ
3.2. "Авыл жирлегендә яшльәрнең мәшгульеге" бүлеге			
3.2.1	Югары белем алырга теләүче авыл яшльәрә турында мәгълүмат базасын булдыру һәм читтән торып һәм көндөзгә уку йортларына максатчан жьпо өчен исемлекләр формалаштыру	2021-2025 еллар.	Башкарма комитетның яшльәр эшләрә һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшльәр берләшмәсенә Саба бүлеге, авыл жирлекләрә
3.2 бүлеккә оештыру-тәэмин итү характерындагы чаралар			
3.2.2	Вакансияләр һәм уку эш урыннары ярминкәләрен оештыру юлы белән гражданны эшкә урнаштыруда ярдәм итү буенча эшләр башкару	2021-2025 еллар.	Башкарма комитетның яшльәр эшләрә һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшльәр берләшмәсенә Саба бүлеге, “Саба районы халыкны эш белән тәэмин итү үзәге” ДБУ
3.2.3	16-29 яшльәрдәге авыл халкының һөнәри ориентлашуына юнәлдерелгән чаралар үткәрүне оештыру	2021-2025 еллар.	Башкарма комитетның яшльәр эшләрә һәм спорт бүлеге, Башкарма комитетның Мәгариф бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшльәр берләшмәсенә Саба бүлеге, «Саба районы халыкны эш белән тәэмин итү үзәге» ДБУ, «Саба аграр көллияте» урта һөнәри белем бирү дәүләт бюджет учреждениесе
3.3. "Авылны икътисады үстерү программаларын гамәлгә ашыру" бүлеге			
3.3.1	Авыл яшльәрә арасында "Авылда бизнес-планлаштыру" район конкурсын оештыру һәм уздыру	2021-2025 еллар.	Муниципаль районның авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсе, муниципаль район Башкарма комитетының икътисад һәм территориаль үсеш бүлеге, Башкарма комитетның яшльәр эшләрә һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшльәр берләшмәсенә Саба бүлекчәсе, “Саба районының халыкны эш белән тәэмин итү үзәге” ДБУ
3.3.2	Авыл хужалыгын модернизацияләү өлкәсендә инновацион проектларның район конкурсы күргәзмәсен оештыру һәм үткәрү	2021-2025 еллар.	Саба муниципаль районының Авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсе, Саба муниципаль районы Башкарма комитетының икътисад һәм территориаль үсеш бүлеге, Башкарма комитетының яшльәр эшләрә һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшльәр берләшмәсенә Саба бүлеге
3.3 бүлеккә оештыру-тәэмин итү характерындагы чаралар			
3.3.3	Авыл жирлекләрендә авыл туризмын үстерү буенча проектлар конкурсын үткәрү	2021-2025 еллар.	Муниципаль районның авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсе, муниципаль район Башкарма комитетының икътисад һәм территориаль үсеш бүлеге, Башкарма комитетның яшльәр эшләрә һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшльәр берләшмәсенә Саба бүлекчәсе, “Саба районының халыкны эш белән тәэмин итү үзәге” ДБУ
3.3.4	«Авыл туризмы» конкурсының иң яхшы проектларын гамәлгә ашыру (авыл тибындагы кунак йортлары төзү, авыл халкының тормышы, көнкүреш, традицияләре белән танышуга бәйлә махсус программаларны гамәлгә ашыру)	2021-2025 еллар.	Муниципаль районның авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсе, муниципаль район Башкарма комитетының икътисад һәм территориаль үсеш бүлеге, Башкарма комитетның яшльәр эшләрә һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшльәр берләшмәсенә Саба бүлекчәсе, “Саба районының халыкны эш белән тәэмин итү үзәге” ДБУ
4. "Руһи, физик һәм ижади үсеш"			
4.1. "Интеллектуаль-ижади чаралар" бүлеге			
4.1.1	Саба муниципаль районының	2021-2025	Башкарма комитетның яшльәр эшләрә һәм спорт

	яшьләр авыл ижат коллективлары арасында конкурс оештыру һәм үткәру	еллар.	бүлеге, Башкарма комитетның Мәгариф бүлеге, Башкарма комитетның мәдәният бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенен Саба бүлекчәсе, авыл жирлекләре
4.1.2	Авыл жирлегендә эшләүче яшь белгечләр арасында һөнәри осталык конкурсын оештыру һәм уздыру	2021-2025 еллар.	Саба муниципаль районының Авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсе, Саба муниципаль районы Башкарма комитетның икътисад һәм территорияль үсеш бүлеге, Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенен Саба бүлеге, авыл жирлекләре
4.1 бүлегенә оештыру-тәмин итү характерындагы чаралар			
4.1.1	"Брейн-ринг" интеллектуаль уенын оештыру һәм уздыру	2021-2025 еллар.	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Башкарма комитетның Мәгариф бүлеге, Башкарма комитетның мәдәният бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенен Саба бүлекчәсе, авыл жирлекләре
4.1.2	Татар яшьләре арасында КВН район конкурсын оештыру һәм үткәру	2021-2025 еллар.	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Башкарма комитетның Мәгариф бүлеге, Башкарма комитетның мәдәният бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенен Саба бүлекчәсе, авыл жирлекләре
4.1.3	«Авыл яшьләре» район ярышларын оештыру һәм үткәру	2021-2025 еллар.	Саба муниципаль районының Авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсе, Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенен Саба бүлекчәсе, авыл жирлекләре
4.1.4	«Серле каләм» район конкурсын оештыру һәм уздыру	2021-2025 еллар.	Яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенен Саба бүлеге, авыл жирлекләре
4.1.5	Авыл яшьләре арасында «Ел лидеры» район этабын оештыру һәм үткәру	2021-2025 еллар.	Яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенен Саба бүлеге, авыл жирлекләре
4.1.6	«Мөселман кызы», «Мөселман егете» район конкурсын оештыру һәм үткәру	2021-2025 еллар.	Башкарма комитетның мәдәният бүлеге, яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Башкарма комитетның Мәгариф бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенен Саба бүлекчәсе, авыл жирлекләре
4.2. "Физкультура-сәламәтләндрү чаралары" бүлеге			
4.2.1	Авыл жирлекләренән ял-сәламәтләндрү мәйданчыкларын түбәндәге спорт төрләре буенча үстерү очен спорт жиһазлары һәм инвентарлары сатып алуға ярдәм итү: мини-футбол, волейбол, өстәл теннисы, ишегалды хоккее, бадминтон, стритбол, чаңгы, пляж волейболы, бадминтон, футбол һ.б.	2021-2025 еллар.	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенен Саба бүлеге, авыл жирлекләре
4.3. "Сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру" бүлеге			
4.3.1	Тәмәке тартуға, алкогольизмға, наркоманиягә каршы профилактик акцияләр оештыру һәм уздыру	2021-2025 еллар.	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Башкарма комитетның Мәгариф бүлеге, башкарма комитетның мәгариф бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенен Саба бүлекчәсе, авыл жирлекләре
4.3.2	"Гомуми эш" гомумроссия алкоголь проектын гамәлгә ашыруда катнашу	2021-2025 еллар.	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Башкарма комитетның Мәгариф бүлеге, башкарма комитетның мәгариф бүлеге, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенен Саба бүлекчәсе, авыл жирлекләре

5. 3 Ярдәмче программаның икътисадый һәм социаль нәтижелелеген баяләү

3 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның һәм Татарстан Республикасы бюджетының һәм Саба муниципаль районы бюджетының бүленгән акчаларыннан файдалануның һәм жирле бюджет акчаларын жәлеп итүнең нәтижелелеге түбәндәгеләр хисабына тәмин ителәчәк:

бюджет акчаларыннан максатчан файдаланмау мөмкинлеген төшереп калдыру;
бюджет акчаларыннан файдалануның ачыклыгы;
бюджет акчаларып адреслы бирү.

3 Ярдәмче программа чараларын гамәлгә ашыру түбәндәгеләргә мөмкинлек бирәчәк:
яшьләр ижтимагый оешмаларында торучы авыл яшьләре өлешен арттырырга;
жирле үзидарә органнарында авыл яшьләре вәкилләренә өлешен арттырырга;
авылны социаль һәм икътисадый үстерү программаларын гамәлгә ашыруда катнашучы авыл яшьләре санып арттырырга;
югары һөнәри белем алган авыл яшьләре санып арттырырга;
авыл яшьләре өчен интеллектуаль-ижади чаралар оештырырга;
авыл яшьләре өчен физкультура-савыктыру чараларып оештырырга;
сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру программаларында катнашучы авыл яшьләре санып арттырырга.

Социаль проектлауга, бизнес-планлаштыруга өйрәтү авыл яшьләренә грант нигезендә конкурсларда катнашырга, үз эшен башлап жибәрергә, аз чыгымлы һәм нәтижелә программалар һәм проектлар кертергә мөмкинлек бирәчәк.

3 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру кысаларында, яшьләр сәясәте өлкәсендә эшләүче 3 Ярдәмче программаны башкаручыларның конкрет белгечләре, торақ, тапшамалы кредитлар, белем алу турында махсус мәгълүматка ия булып, команда эше, социаль проектлау, бизнес-планлаштыру, электораль активлыкны арттыру технологияләреннән файдаланып, 3 Ярдәмче программаның бурычларын үтәүгә ярдәм итәчәкләр, эшнен адреслы булуын, авылда төрле социаль, икътисади программаларны тормышка ашыруны тәмин итәчәкләр.

6. 3 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның көтелгән нәтижеләре

Авыл яшьләрен Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсе ижтимагый оешмасының район бүлекчәсе эшчәнлегенә жәлеп итү.

Авыл яшьләренә мәгълүмати-аплату ярдәмен (шәхси, электрон, телефон консультациясе) үстерүдә системалы ярдәм күрсәтү.

Яшьләренә инновацион, проект эшчәнлегенә системалы ярдәм күрсәтү, шул исәптән грант нигезендә авыл яшьләре инициативаларына һәм проектларына ярдәм итү.

Авыл яшьләренә бизнес-планлаштыру нигезләрен укутуда системалы ярдәм күрсәтү.

Авылдагы социаль-икътисадый үзгәртеп коруларда яшьләренә ролен күтәрү.

Авыл яшьләренә интеллектуаль, әхлакый һәм ижади потенциалын арттыру.

Авыл яшьләренә милли үзәни, граждандлыгы һәм патриотлыгы үсеше.

Яшь буышның сәламәтлеген саклау һәм яхшырту буенча шартлар тудыру (жидаятьчелек, алкогольизм һәм наркоманиягә антипропаганда). Программа чараларын уңышлы үтәү түбәндәгеләрне тәмин итәргә мөмкинлек бирәчәк:

авыл яшьләренә районның социаль-икътисадый үсеше белән кызыксышуы һәм аның әлегә процесста катнашырга эзер булуы;

авыл жирлегендә уңай демографик тенденцияләренә үстерү һәм ныгыту;

авыл жирлегендә социаль киеренкелек дәрәжәсен киметү;

яшьләренә авылдан шәһәргә миграция агымыш киметү;

дәүләт структураларына халыкның ышанычы дәрәжәсен күтәрү;

авыл яшьләренә тормыш сыйфатын яхшырту.

“2021 - 2025 елларга Саба муниципаль районында яшьләр сәясәтен, физик культураны һәм спортны үстерү” муниципаль программасына
4 нче кушымта

**4 Ярдәмче программа
“2021 - 2025 елларга Саба районында яшьләр сәясәтен үстерү”**

4 Ярдәмче программа паспорты

4 Ярдәмче программа исеме	“2021 - 2025 елларга Саба муниципаль районында яшьләр сәясәтен үстерү” ярдәмче программасы (алга таба - 4 Ярдәмче программа)
4 Ярдәмче программаның заказчысы	Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының Банкарма комитеты
4 Ярдәмче программаның төп эшләүчеләре	Саба районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, “Яшьлек” Яшьләр үзәге МБУ
4 Ярдәмче программаның максатлары	Яшь гражданның социаль аякка басу һәм үсеш гарантияләренен социаль-икътисадый, оештыру, хокукый шартларын булдыру, аларны жәмгыять мәнфәгатьләрендә тулысынча гамәлгә ашыру
4 Ярдәмче программаның бурычлары	<p>аерым алганда, Татарстан Республикасы һәм Саба муниципаль районы яшьләр сәясәтенең норматив хокукый базасын камилләштерү; яшьләр үзешкәнлыгын, яшьләрнең инновацион һәм эшқуарлык эшчәнлеген үстерү максатларында ведомствоара координацияне тәмин итү; балалар, яшүсмерләр һәм яшьләр мохитендә асоциаль күренешләрен профилактикалау; яшьләр арасында сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау; яшьләрне гражданлык-патриотик тәрбияләү; яшьләрнең гаилә кыйммәтләрен булдыру; яшьләр сәясәте өлкәсендә эшләүче органнарны һәм оешмаларны, балалар һәм яшьләр ижтимагый берләшмәләрен фәнни-методик һәм мәгълүмати тәмин итүне камилләштерү; яшьләрнең үз-үзен оештыруның төрле рәвешләрен стимуллаштыру; кичекмәстән ярдәмгә һәм яклауга мохтаж затларны ачыклау, ашыгыч беренче ярдәм күрсәтү, потенциал суицидентларның куркынычсызлыгын тәмин итү, стресс хәлен бетерү; психик халәттә, аралашуда һәм үсештә барлыкка килә торган проблемаларны үз вакытында профилактикалау һәм нәтижәле хәл итү максатында суицидентларның психологик-педагогик статусы үзенчәлекләрен өйрәнү; авыр тормыш ситуациясе чорында халыкның төрле яшь төркемнәренә психологик-педагогик ярдәм күрсәтү системасын булдыру; төрле дәүләт органнарын һәм ижтимагый берләшмәләренә гражданнарның законлы хокукларын һәм мәнфәгатьләрен яклауда катнашуга жәлеп итү; жәмгыятьтә булган социаль тәртип нормаларын кертү, балаларның шәфкатьлелеген формалаштыру, гаиләдә һәм житештерү коллективларында кыйммәтле мөнәсәбәтләрен үстерү; яшь белгечләренң һөнәри осталыгына ярдәм күрсәтүне һәм камилләштерүне тәмин итә торган стимуллар системасын булдыру.</p>

	Чараларны гамэлгә ашыру нәтижәсендә түбәндәгеләр күздә тотыла: яшь белгечләрнең социаль статусыш арттырырга перспектив яшь белгечләрнең башка тармакларга китүен булдырмый калырга.
4 Ярдәмче программаны гамэлгә ашыру вакыты	2021 - 2025 еллар.
4 Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре	2021-2025 елларда 4 Ярдәмче программаны Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы бюджеты акчалары хисабыша финанслауның гомуми күләме 74 157,025 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән: 2021 ел - 14 588,125 мең сум; 2022 ел - 14 861,925 мең сум; 2023 ел - 14 902,325 мең сум; 2024 ел - 14 902,325 мең сум; 2025 ел - 14 902,325 мең сум. 4 Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре фаразлану характерына ия һәм Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Советының чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елыша һәм план чорына)Саба муниципаль районы бюджеты турындагы карары нигезендә төгәлләштереләчәк.
Озак сроклы максатчан 4 Ярдәмче программаны гамэлгә ашыруның көтелгән нәтижәләре	Яшьләрнең гражданлык һәм патриотик дөньяга карашын формалаштыру, аның социаль һәм ижади активлыгын арттыру; ирекле (волонтерлык) эшчәнлеккә жәлеп ителгән яшьләр өлешен 14-35 яшьлек гражданның гомуми санында 12 %ка кадәр арттыру; яшьләр сәясәте өлкәсендә эшләрүче органнар һәм оешмалар тарафышнан гамэлгә ашырылган талантлы яшьләргә ярдәм проектларында һәм программаларында катнашкан яшьләр санын гомуми яшьләр санында 15 %ка кадәр арттыру; алкоголизм, наркомания, токсикоманиядән жәфа чигүче һәм наркодиспансерларда исәптә торучы 14-35 яшьлек затлар өлешен киметү; даими нигездә яшьләр сәясәте учреждениеләренә йөрүче яшьләр саныш арттыру; 7-18 яшьлек гражданның гомуми санында жәйге һәм ел әйләнәсендә сәламәтләндерү ялышың төрле формалары белән колачланган балалар, яшүсмерләр һәм яшьләр өлешен 14 %ка кадәр арттыру; гайләгә, балаларга һәм яшьләргә социаль-психологик ярдәм учреждениеләре эшчәнлеген, шул исәптән яшьләр сәясәте өлкәсендә эшләрүче “Ышаныч телефоны” хезмәте эшчәнлеген көчәйтү.

1. 4 Ярдәмче программаны гамэлгә ашыру өлкәсенә характеристика, күрсәтелгән өлкәдәге төп проблемаларны тасвирлау һәм аның үсеш фазасы

Яшьләр - ул яшь характеристикасы, социаль хәл үзенчәлекләре һәм алар белән бәйле социаль – психологик үзенчәлекләр жыйелмасы нигезендә ачыклана торган социаль – демографик төркем. Яшьләрнең яшь чикләре 14 яшьтән 30 яшькә кадәрге интервалда.

Нәкъ менә яшьләр яшенә кешенең тормыш никлында төп социаль һәм демографик вакыйгалар туры килә, бу вакытка гомуми һәм һөнәри белем алу, хезмәт эшчәнлеген башлау, никахлашу һәм балалар туу да керә. Чагыштырмача кыска вакыт эчендә яшь кеше үзенең социаль-демографик статусы алмашынуыш берничә тапкыр кичерә: хезмәт, гражданлык, сәяси һәм гайлә хокукышда чикләрүләре булган яшүсмердән балигъ булып Россия Федерациясенә тулы хокуклы гражданы барлыкка килгәнчегә кадәр.

Әлеге этапта яшьләрнең социаль проблемаларына игътибарны көчәйтү, урта сроклы һәм озак сроклы перспективага яшь буын белән эшләр чараларын, формаларын, ысулларын билгеләү таләп ителә. Саба районы яшьләрнең рухи, әхлакый һәм культурологик планда үсеш перспективалары булсын өчен, яшьләр сәясәте органнары куллана торган методларны яңадан карарга, төзәтергә кирәк, моны исә шушы 4 Ярдәмче программа күздә тоталар.

Хәзерге сәясәттә яшьләр стратегик ресурс, киләчәк идеологиясенә төп нигез салучы, инновацияләрнең төп чыганагы булып тора. Яшьләргә мондый якын килүдә, Татарстан Республикасы муниципаль Саба районы үсеш перспективалары өчен аның ролен һәм әһәмиятен бәяләүдә күптөрле яшьләр арасында процесслар белән идарә итүгә юнәлдерелгән заманча яшьләр сәясәте нигезләнәргә тиеш.

4 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру, Саба муниципаль районы һәм граждан жәмгыяте социаль-икътисадый үсешенә стратегик ресурсы буларак, Татарстанның яшь буынының интеллектуаль һәм физик үсеш, граждан позициясен формалаштыру, әхлакый тотрыклылык, социаль активлык, мөстәкыйльлеге һәм икътисадый мөстәкыйльлеге өчен шартлар тудыруга юнәлтелгән. Программаны тормышка ашыру шулай ук балалар һәм яшьләр ижтимагый берләшмәләре үсешен тәмин итүгә юнәлдерелгән, аларның эшчәнлеге балалар, яшүсмерләр һәм яшьләрнең рухи-әхлакый культурасын һәм гражданлык активлыгын формалаштыруга ярдәм итә.

4 Ярдәмче программа Татарстан Республикасы Саба муниципаль районында гражданлык жәмгыяте демократик нигездә үстерү, яшь гражданның Россия Федерациясе составында социаль-икътисадый үсеш процессында актив катнашуын тәмин итү буенча төрле башкарма хакимият органнарының һәм оешмаларның төп максатларын, бурычларын, принципларын һәм эшчәнлек юнәлешләрен билгели.

2. 4 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның төп максатлары һәм бурычлары, сроклары һәм этаплары

Әлеге ярдәмче программаның максаты - Яшь гражданның социаль аякка басуының һәм үсешенә гарантияләрен һәм социаль-икътисадый, оештыру, хокукый шартларын булдыру, аларны жәмгыять мәнфәгатьләрендә тулысынча гамәлгә ашыру

Әлеге максатка ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итәргә кирәк:

яшьләр үзешкәнлыгын, яшьләрнең инновацион һәм эшқуарлык эшчәнлеген үстерү максатларында ведомствоара координацияне тәмин итү;

- балалар, яшүсмерләр һәм яшьләр мохитендә асоциаль күренешләрен профилактикалау;

- яшьләр арасында сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау;

- яшьләрне гражданлык-патриотик тәрбияләү;

- яшьләрдә гаилә кыйммәтләре булдыру;

- яшьләрнең үзешуының төрле рәвешләрен стимуллаштыру.

4 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру яшьләр сәясәте өлкәсендә эшләрче органнарга һәм оешмаларга яшьләрнең социаль активлыгын, компетентлыгын һәм профессионализмын күтәрү өчен максатчан капитал салуны гамәлгә ашырырга мөмкинлек бирәчәк, шуның нәтижәсендә Саба муниципаль районының социаль-икътисадый үсешенә аның керткән өлешен арттырачак.

3. 4 Ярдәмче программаны ресурслар белән тәмин итү

2021-2025 елларда 4 Ярдәмче программаны Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы бюджеты асчалары хисабына финанслауның гомуми күләме 74 157,025 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән:

2021 ел - 14 588,125 мең сум;

2022 ел - 14 861,925 мең сум;

2023 ел - 14 902,325 мең сум;

2024 ел - 14 902,325 мең сум;

2025 ел - 14 902,325 мең сум.

4 Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре фаразлану характерына ия һәм Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Советының чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына)Саба муниципаль районы бюджеты турындагы карары нигезендә төгәлләштереләчәк.

4. 4 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның көтелгән нәтижәләре

4 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның төп нәтижәсе -Россиянең яшь буынының кирәкле компетенцияләренә ия булган һәм икътисадый, социаль, мәдәни өлкәләрдә конкурентлыкка сәләтле булган яшьләр.

Яшь буында Ватанга мөхәббәт тәрбияләү, үзенең гражданлык бурычын һәм конституцион бурычларын җаваплы аңлау.

Яшьләрнең эшқуарлык сәләте тулырак гамәлгә ашырылачак, талантлы яшьләргә активрак ярдәм күрсәтеләчәк, бу аның фән һәм сәнгатьтә булуын арттырырга мөмкинлек бирәчәк.

Халыкның күбесен иреклеләр хәрәкәтенә җәлеп итү.

Яшьләрнең мәдәни һәм рухи тормышын күтәрү.

Бала һәм яшүсмер шәхесенең әхлакый, интеллектуаль һәм физик формалашуы өчен уңай шартлар тудыру.

Толерантлыкны арттыру, җәмгыятьтә идеологик каршылыктар дәрәжәсен киметү.

Халыкларның бердәмлеген һәм дуслыгын ныгыту.

Яшьләрдә кирәкле компетенцияләренә үстерү:

- «креатив фикерләү», инновацияләренә генерацияләү сәләте;
- идеяләренә коммерцияләштерү, эшқуарлык күнекмәләре булдыру;
- гражданлык катнашуы, аңлы һәм җаваплы социаль тәртип;
- тормыш навигациясе, һөнәри траекторияләр төзү;

"проект фикерләве", проектлар белән идарә итә белү.

5. Ярдәмче программа (4 Ярдәмче программа) чаралары исемлеге

№ п/п	Чаралар исеме	Үткөрү вакытлары	Җаваплы башкаручылар
1	Балаларны һәм яшьләренә әхлакый тәрбияләү буенча семинарлар, лекцияләр оештыру һәм уздыру	ел саен	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, "Яшьлек" ЯУ МБУ
2	Республика слетларында волонтерлар һәм иреклеләр хәрәкәтендә катнашу	ел саен	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, "Яшьлек" ЯУ МБУ
3	Укучылар һәм эшләрчә яшьләр арасында район, зона һәм республика ярышлары үткөрү һәм аларда катнашу	ел саен	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге. Татарстан Республикасы Хәрби комиссариаты бүлеге, «Яшьлек» ЯУ МБУ
4	Жинү көнен бәйрәм итүгә багышланган чаралар үткөрү	ел саен май ае	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, "Яшьлек" ЯУ МБУ
5	Мәктәп басмалары, балалар рәсемнәре, иншалар конкурслары үткөрү һәм башкалар	ел саен	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, "Яшьлек" ЯУ МБУ
6	Саба муниципаль районы халкы арасында сәламәт яшәү рәвешен популярлаштыру буенча төрле акцияләр, чаралар үткөрү	ел саен	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, "Яшьлек" ЯУ МБУ

“2021-2025 елларга Саба муниципаль районьнда яшьләр сәясәтен, физик культураны һәм спортны үстерү” муниципаль программасына
5 нче кушымта

5 Ярдәмче программа
“2021-2025 елларга Татарстан Республикасы Саба муниципаль районьнда яшьләр сәясәтен, физик культураны һәм спортны үстерү муниципаль программасы кысаларьнда “Социаль һәм инженерлык инфраструктурасына бюджет инвестицияләре һәм капитал ремонт”

5 Ярдәмче программа паспорты

5 Ярдәмче программа исеме	“2021-2025 елларга Татарстан Республикасы Саба муниципаль районьнда яшьләр сәясәтен, физик культураны һәм спортны үстерү муниципаль программасы кысаларьнда “Социаль һәм инженерлык инфраструктурасына бюджет инвестицияләре һәм капитал ремонт” 5 ярдәмче программасы (алга таба - 5 Ярдәмче программа)
5 Ярдәмче программаның төп эшләрчесе	Татарстан Республикасы Саба муниципаль району Башкарма комитетының яшьләр эшләрә һәм спорт бүлгә, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсенә Саба бүлгә
5 Ярдәмче программаның максаты	<ol style="list-style-type: none"> 1. Массакүләм спортны популярлаштыру һәм жәмгыятьнең төрлә катламнарын физик культура һәм спорт белән даими шөгьльләнүгә жәлеп итү юлы белән төрлә дәрәжәдәгә ярышларны уздыру, спорт резервын әзерләү, халыкның сәләмәтлеген ныгыту өчен шартлар тудыру. 2. Татарстан Республикасы Саба муниципаль районуның яшүсмерләр клублары челтәрен торгызу һәм үстерү. 3. «Кояшкай» стационар лагере базасында балаларның ялын һәм сәләмәтләндрүне нәтижәлә оештыру һәм үстерү өчен уңай шартлар тудыру. 4. Яшьләр сәясәте һәм спорт учреждениеләрәндә энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәлелеген арттыру өлкәсендә дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыру
5 Ярдәмче программаның бурычлары	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сәләмәтлекләре ягыннан мөмкинлекләре чикләнгән затлар һәм инвалидлар файдалана алырлык заманча спорт-сәләмәтләндрү комплекслары, махсулаштырылган спорт корьлмалары төзелеше 2. Спорт объектларын һәм яшьләр сәясәте учреждениеләрәен реконструкцияләү һәм капитал ремонтлау, шулай ук ремонт эшләрәен уздыруга проект-смета документациясен әзерләү, шул исәптән объектларны кирәкле жиһазлар һәм техник чаралар белән тәәмин итү. 3. Яшүсмерләр клубларының һәм яшьләр үзәкләрәенә матди базасын капитал ремонтлау һәм ныгыту. 4. Балалар сәләмәтләндрү лагерьларында капитал ремонт һәм объектлар төзү. 5. Яшьләр сәясәте һәм спорт учреждениеләрәндә энергетика ресурсларыш куллануны киметү
5 Ярдәмче программаны	2021-2025 еллар.

гамәлгә ашыру сроклары	
5 Ярдәмче программаны финанслау күлэмнәре һәм чыганакалары	<p>2021-2025 елларда 5 Ярдәмче программаны Татарстан Республикасы бюджеты акчалары хисабына финанслауның гомуми күләме 0,000 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән:</p> <p>2021 ел - 0,000 мең сум; 2022 ел - 0,000 мең сум; 2023 ел - 0,000 мең сум; 2024 ел - 0,000 мең сум; 2025 ел - 0,000 мең сум.</p> <p>5 Ярдәмче программаны финанслау күлэмнәре фаразлану характерына ия һәм Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Советының чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына)Саба муниципаль районы бюджеты турындагы карары нигезендә төгәлләнтөреләчәк.</p>
5 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның көтелгән нәтижәләре	<p>5 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру нәтижәсендә 2025 елга түбәндәгеләргә ирешү күздә тотыла:</p> <p>спорт корылымалары санын арттыру; спорт объектларының бер мәртәбә үткәру сәләтен 33,75 процентка кадәр тәмин итү; заманчалаптырылган янүсмерләр клублары санын арттыру; уртача һәм югары дәрәжәдәге уңайлылыгы булган савыктыру лагерьларының санын арттыру; яшьләр сәясәте һәм спорт учреждениеләрен тәмин итүгә электр энергиясенә чагыштырма чыгымы (гомуми мәйданның 1 кв. метрына исәпләгәндә) - кв. метрга 71,09 кВт сәг.;</p> <p>яшьләр сәясәте һәм спорт учреждениеләрен тәмин итүгә жылылык энергиясенә чагыштырма чыгымы (гомуми мәйданның 1 кв. метрына исәпләгәндә) - кв. метрга 0,094 Гкал;</p> <p>яшьләр сәясәте һәм спорт учреждениеләрен тәмин итүгә салкын суның чагыштырма чыгымы (1 кешегә исәпләгәндә) - бер кешегә 65,21 куб. метр;</p> <p>яшьләр сәясәте һәм спорт учреждениеләрен тәмин итүгә табигый газның чагыштырма чыгымы (гомуми мәйданның 1 кв. метрына исәпләгәндә) - кв. метрга 5,51 куб. метр.</p>

1. 5 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру өлкәсенә характеристика, күрсәтелгән өлкәдәге төп проблемаларны тасвирлау һәм аның үсеш фаразы

5 Ярдәмче программа Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы лагерьлары базасында балаларның һәм яшьләрнең яшәу урыны буенча ялын оештыру, халыкның төрле категорияләрендә физик культура һәм спорт белән шөгьльләнү өчен, шулай ук яшьләр сәясәте һәм спорт учреждениеләренә энергетик нәтижәләлеге арттыру һәм энергияне сак тоту өчен шартлар тудыруны күздә тотта.

Хәзерге вакытта «Кояшкай» балалар савыктыру лагеренң, «Яшьлек» яшьләр спорт үзәге» муниципаль бюджет өстәмә белем бирү учреждениесенә матди-техник базасы шактый яңартуны таләп итә.

Спорт инфраструктурасын үстерү һәм акрынлап камилләштерү өлкәсендә уңай динамика күзәтелә.

Спорт һәм яшьләр сәясәте учреждениеләренә эшчәнлеге жылылык, яктырту, вентиляция һәм биналарны кондиционерлау, шулай ук аларны су белән тәмин итү өчен энергия ресурсларын куллану белән бәйлә. Спорт һәм яшьләр сәясәте учреждениеләренә йөрүнең артуы алар тарафыннан ягулык-энергетика ресурсларын куллануның котылгысыз

артуыша китерә. Әлеге 5 Ярдәмче программа чишә торган проблемаларның берсе-икътисадый үсешнең энергетик киртэләрен жиңү, шул исәптән энергия саклау чараларыш гамәлгә ашыру нәтижәсендә азат ителә торган акчаларны экономияләү.

2. 5 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның төп максатлары һәм бурычлары, сроклары һәм этаплары

5 Ярдәмче программаның төп максатлары булыш түбәндәгеләр тора:

1. Массакүләм спортны популярлаштыру һәм жәмгыятьнең төрле катламнарыш физик культура һәм спорт белән даими шөгыльләнүгә жәлеп итү юлы белән төрле дәрәжәдәге ярышларны уздыру, спорт резервын эзерләү, халыкның сәләмәтлеген ныгыту өчен шартлар тудыру.

2. Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының яшүсмерләр клублары челтәрен торгызу һәм үстерү.

3. Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының стационар лагерьлары базасында балалар ялыш һәм сәләмәтләндрүне нәтижәле оештыру һәм үстерү өчен уңай шартлар тудыру.

4. Яшьләр сәясәте һәм спорт учреждениеләрендә энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәлелеген арттыру өлкәсендә дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыру.

5 Ярдәмче программа максатларына ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итәргә кирәк:

1. Сәләмәтлекләре ягыннан мөмкинлекләре чикләнгән затлар һәм инвалидлар файдалана алырлык заманча спорт-сәләмәтләндрү комплекслары, махсулаштырылган спорт корымалары төзелеше

2. Спорт объектларын һәм яшьләр сәясәте учреждениеләрен реконструкцияләү һәм капитал ремонтлау, шулай ук ремонт эшләрен уздыруга проект-смета документациясен эзерләү, шул исәптән объектларны кирәкле жиһазлар һәм техник чаралар белән тәмин итү.

3. Яшьләр үзәкләренен матди базасын капитал ремонтлау һәм ныгыту.

4. Балалар сәләмәтләндрү лагерьларышда капитал ремонт һәм объектлар төзү.

5. Яшьләр сәясәте һәм спорт учреждениеләрендә энергетика ресурсларыш куллануны киметү.

Күрсәтелгән бурычларны хәл итү Татарстан Республикасы халкының сәләмәтлеген ныгыту, балаларның һәм яшүсмерләрнең ялыш оештыру, аларның ялыш һәм сәләмәтләндрүен оештыру, райондагы демографик хәлне яхшырту, массакүләм спортны һәм югары казанышлар спортыш (профессиональ спорт) үстерү һәм популярлаштыру, районның спорт имиджын тагын да ныгыту максатыннан жәмгыятьнең төрле катламнарын физик культура һәм спорт белән даими шөгыльләнүгә жәлеп итү мөмкинлегә бирәчәк, күзәтүчесезлек, экстремизм, хокук бозу, тәмәке тарту, алкогольизм, наркомания һәм башка социаль тискәре күренешләрне профилактикалауга, шулай ук ягулык-энергетика ресурсларыш рациональ файдалануга ярдәм итәчәк.

Үсеп килүче буынны уңайлы ял шартлары белән тәмин итү максатышда 5 Ярдәмче программа тарафыннан «Яшьлек» яшьләр үзәгенең матди базасыш жиһазлар, спорт инвентарлары, техника сатын алу белән ныгыту каралган.

Муниципаль районның спорт инфраструктурасын үстерү максатышнан спорт белән шөгыльләнү өчен спорт корымалары челтәрен яхшырту һәм киңәйтү чаралары каралган, алар халык йөри алырлык урыннарда реконструкция ясау, универсаль спорт мөйданчыклары төзүне үз эченә ала.

Яшьләр сәясәте һәм спорт учреждениеләрендә энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәлелеген арттыру чаралары кысаларында, аларны энергия ресурсларын исәпкә алу приборлары белән жиһазлау, мәжбүри энергетика тикшеренүләре уздыру һәм энергияне сак тоту чараларын гамәлгә ашыру буенча эш оештырылды.

5 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген мониторинглау өчен түбәндәге үлчәү индикаторлары кулланылачак:

төзелгән спорт корымалары саны, берәмлек;

модернизацияләнгән спорт корылымалары саны, берәмлек;
1 мең кешегә исәпләнгән спорт корылымалары саны, берәмлек;
спорт билгеләнешендәге объектларның бердәм үткөрү сәләте, процент;
яшьләр сәясәте һәм спорт учреждениеләрен тәмин итүгә электр энергиясенен чагыштырма чыгымы (гомуми мәйданның 1 кв. метрына исәпләгәндә), кВт. 1 кв. метр;
яшьләр сәясәте һәм спорт учреждениеләрен тәмин итүгә жылылык энергиясенен чагыштырма чыгымы (гомуми мәйданның 1 кв. метрына исәпләгәндә), кв. метрга Гкал;
яшьләр сәясәте һәм спорт учреждениеләрен тәмин итүгә салкын суның чагыштырма чыгымнары (1 кешегә исәпләгәндә), бер кешегә 1 куб. метр;
яшьләр сәясәте һәм спорт учреждениеләрен тәмин итүгә табигый газның чагыштырма чыгымы (гомуми мәйданның 1 кв. метрына исәпләгәндә), кв. метрга куб. метр;
мәжбүри энергетика тикшерүен узган спорт һәм яшьләр сәясәте учреждениеләре өлеше, процент;
исәпкә алу приборлары белән жиһазландырылган спорт һәм яшьләр сәясәте учреждениеләре өлеше, процент.
5 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру срогы - 2021 - 2025 еллар

3. 5 Ярдәмче программаны ресурслар белән тәмин итү

2021-2025 елларда 5 Ярдәмче программаны Татарстан Республикасы бюджеты акчалары хисабына финанслауның гомуми күләме 0,000 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән:

2021 ел - 0,000 мең сум;

2022 ел - 0,000 мең сум;

2023 ел - 0,000 мең сум;

2024 ел - 0,000 мең сум;

2025 ел - 0,000 мең сум.

5 Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре фаразлану характерына ия һәм Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Советының чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына)Саба муниципаль районы бюджеты турындагы карары нигезендә төгәлләштереләчәк.

4. 5 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру механизмы

5 Ярдәмче программа катнашучыларының эшчәнлеген гамәлгә ашыру һәм координацияләү өчен җаваплы булып Саба муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре һәм спорт бүлегенә тора. Ул предприятие житәкчеләре, җирле үзидарә органнары һәм башка оешмалар белән берлектә:

программа чаралары исемлеген, аларны гамәлгә ашыруга чыгымнарын, шулай ук 5 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру механизмын төгәлләштерү буенча билгеләнгән тәртиптә тәкъдимнәр әзерли;

квартал саен, хисап кварталыннан соң килә торган айның 15 енә кадәр, 5 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның барышы турында хисап әзерли һәм аны Саба муниципаль районының Башкарма комитетына тапшыра.

Хисап мәгълүматын җыю һәм агрегатлау өчен җаваплы булып Саба муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре һәм спорт бүлегенә тора.

5. 5 Ярдәмче программаның икътисади һәм социаль нәтижәләгән бәяләү

5 Ярдәмче программаны гамәлгә ашырудан социаль нәтижәләгән күрсәткечләр хисабына ирешеп булчак:

район халкышың физик культура һәм спорт белән шөгылләнү дәрәжәсен күтәрү;
 республика, бөтенроссия һәм халыкара ярышларда район спортчылары ирешкән
 уңышларның артуы;

халыкның төрле төркемнәре авырулары дәрәжәсен киметү;

хәрби хезмәткә чакырылуға кадәр һәм хәрби хезмәткә чакырылу яшендәге
 егетләрнең физик әзерлеген яхшырту;

балалар һәм яшьләрне спорт һәм ижат эшчәнлегенә белән даими шөгылләнүгә жәлеп
 итү;

физкультура-спорт хезмәтләренә, шул исәптән түләүле хезмәт күрсәтүләрнең һәркем
 файдалана алырлык булуын, төрлеләгән һәм сыйфатын арттыру;

мөмкинлекләре чикләнгән кешеләрне физик тернәкләндерү һәм социаль адаптацияләү
 өчен мөмкинлекләренә киңәйтү;

район гражданның ял итү рәвешләренә булган ихтыяжларын канәгатьләндерү.

5 Ярдәмче программаны гамәлгә ашырудан икътисади нәтижәлелек түбәндәгеләргә
 нигезләнә:

халыкның авыруын киметү һәм гомер озынлыгы арттыру нәтижәсе буларак хезмәт
 житештерүчәнлеген арттыруға ирешү;

бөтенроссия ярышларын уздыру урыны буларак районның инвестицияләр жәлеп
 итүчәнлеген арттыру;

физкультура хезмәтләренә аеруча таләп ителгән төрләренә күчү;

балалар һәм яшүсмерләр арасында жинәтчелек дәрәжәсен киметү;

балаларның һәм яшьләрнең гомуми сәламәтлегенә дәрәжәсен арттыру;

балаларның һәм яшьләрнең ижади активлыгы дәрәжәсен күтәрү;

яшьләр сәясәте һәм спорт учреждениеләренә энергетик нәтижәлелеген арттыру;

энергетика ресурсларын рациональ файдалану.

6. Ярдәмче программа (5 Ярдәмче программа) чаралары исемлегенә

Чаралар исеме	Төп чараларны башкару сроклары	Жаваплы башкаручылар
Илбәр авылында тау чаңгысы һәм чаңгы-роллер комплексы төзү.	2021-2025еллар.	Саба муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре һәм спорт бүлегенә
Электр белән тәмин итү системасына энергияне сак тоту чараларын кергү	2021-2025еллар.	Саба муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре һәм спорт бүлегенә, «Физкультура--савыктыру комплексы» муниципаль бюджет учреждениесе «Саба» йөзү бассейны, «Нарат» спорт комплексы муниципаль автоном учреждениесе, «Спорт комплекс» муниципаль бюджет учреждениесе, «Яшьлек» яшьләр спорт үзегенә өстәмә белем бирү муниципаль бюджет учреждениесе
Жылылык белән тәмин итү системасында энергияне сак тоту чараларын үткәрү	2021-2025еллар.	Саба муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре һәм спорт бүлегенә, «Физкультура--савыктыру комплексы» муниципаль бюджет учреждениесе «Саба» йөзү бассейны, «Нарат» спорт комплексы муниципаль автоном учреждениесе, «Спорт комплекс» муниципаль бюджет учреждениесе, «Яшьлек» яшьләр спорт үзегенә өстәмә белем бирү муниципаль бюджет учреждениесе
Су белән тәмин итү системасында энергияне сак тоту чараларын үткәрү	2021-2025еллар.	Саба муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре һәм спорт бүлегенә, «Физкультура--

		савыктыру комплексы» муниципаль бюджет учреждение «Саба» йөзү бассейны, «Нарат» спорт комплексы» муниципаль автоном учреждение, «Спорт комплекс» муниципаль бюджет учреждение, «Яшьлек» яшьләр спорт үзәге» өстәмә белем бирү муниципаль бюджет учреждение
Газ куллану системасында энергияне сак тоту чараларын үткөрү	2021-2025еллар.	Саба муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, «Физкультура--савыктыру комплексы» муниципаль бюджет учреждение «Саба» йөзү бассейны, «Нарат» спорт комплексы» муниципаль автоном учреждение, «Спорт комплекс» муниципаль бюджет учреждение, «Яшьлек» яшьләр спорт үзәге» өстәмә белем бирү муниципаль бюджет учреждение
мәжбүри энергетика тикшеренүләрен үткөрү	2021-2025еллар.	Саба муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, «Физкультура--савыктыру комплексы» муниципаль бюджет учреждение «Саба» йөзү бассейны, «Нарат» спорт комплексы» муниципаль автоном учреждение, «Спорт комплекс» муниципаль бюджет учреждение, «Яшьлек» яшьләр спорт үзәге» өстәмә белем бирү муниципаль бюджет учреждение
Учреждениеләрне энергия ресурсларын исәпләү приборлары белән баету	2021-2025еллар.	Саба муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, «Физкультура--савыктыру комплексы» муниципаль бюджет учреждение «Саба» йөзү бассейны, «Нарат» спорт комплексы» муниципаль автоном учреждение, «Спорт комплекс» муниципаль бюджет учреждение, «Яшьлек» яшьләр спорт үзәге» өстәмә белем бирү муниципаль бюджет учреждение